

รัฐสภาสาร

ISSN 0125-0957

ปีที่ 32 ฉบับที่ 11 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2527

เรื่องในเล่ม

มนุษยพฤติกรรมกับมนุษยสัมพันธ์ 2

การจัดทีมงานเพื่อการพัฒนาแบบผสมผสาน 27

พระราชประวัติของ พันเอก พระเจ้าวรวงศ์เธอ
กรมหมื่นอนุวัตจาตุรนต์ 31

การประชุมองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน
ปี 2527 52

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

วัตถุประสงค์ <ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อเผยแพร่ระบอบประชาธิปไตย ● เพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภาและอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ 	
สำนักงานหนังสือพิมพ์รัฐสภา สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ถนนอุทองใน ดุสิต กรุงเทพฯ โทร. ๒๕๒๖๑๘๑-๘๘ ต่อ ๒๒๕	นายบรรีรักษ์ นามวัฒน์ บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา นายมนตรี ตันทวิรัตน์ นางสาวสุวิมล ไตรสุวรรณ ผู้ช่วยบรรณาธิการ นางสาวอรินญา กীরติพงศ์ไพบูลย์ ผู้จัดการและสมุหบัญชี
น.ส. บังอร อัมโสภา เป็นผู้อำนวยการ นายประเสริฐ ดวงวิชัย เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ปรึกษา	การส่งเรื่องลงรัฐสภา ส่งที่บรรณาธิการหนังสือรัฐสภา ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โทร. ๒๕๒๖๑๘๑-๘๘ ต่อ ๒๓๗
นายพรรัตน์ หมุ่มพยัคฆ์ นายสุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ นายวุฒินันท์ ยังวิริยะ นางอุบลวรรณ พันธุ์คำ นายอุดม พลอยสังวาลย์ นางพรพิมล ธิรคุณโกวิท นายพินิต อารยะศิริ นางศิริลักษณ์ บันบำรุงกิจ นางสุวิมล ภูมิสิงหราช นายแผ้ว หมุ่มพยัคฆ์ นายธนู บุญยรงค์	บอกรับเป็นสมาชิก ส่งเงินล่วงหน้าในนามผู้จัดการไปยัง สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยส่ง เช็คไปรษณีย์ หรือธนาณัติ ส่งจ่าย ณ ที่ทำการไปรษณีย์ดุสิต
	กำหนดออก เดือนละหนึ่งฉบับ อัตราค่าบำรุง ปีละหกสิบบาท ครึ่งปีสามสิบบาท
พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย ๔๑๐/๑๐-๑๓ ถนนเจริญสนิทวงศ์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑ โทร. ๔๒๔๔๕๕๗, ๔๒๔๐๖๕๔ นายณัฐ ปวีณวัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๒๗	

บทบรรณาธิการ

ในปัจจุบันประเทศไทยเรากำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจเป็น
อย่างมากทั้งในด้านการเงินและการคลัง โดยเห็นได้จากการที่รัฐบาล
ได้รณรงค์ให้ประชาชนไทยเราได้ช่วยกันซื้อสิ่งของที่ผลิตในประเทศ-
ไทย เพื่อลดการขาดดุลย์การค้าการชำระเงินกับต่างประเทศ ซึ่ง
เป็นการป้องกันไม่ให้เงินตราออกนอกประเทศมากด้วยประการหนึ่ง
อีกประการหนึ่งรัฐบาลได้ร่วมมือกับภาคเอกชนในการร่วมกันเพื่อ
ขยายการอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ทั่วประเทศในการที่จะเพิ่มผล
ผลิตของชาติและทำให้ประชาชนมีงานทำ นอกจากนั้นประชาชนส่วน
หนึ่งได้หารายได้ให้แก่ตนเองโดยการทำธุรกิจทางการเงินนอกระบบ
ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “การเล่นแชร์” เป็นวงเงินนับร้อยล้านบาท
ทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงทาง
เศรษฐกิจของประเทศ จนกระทั่งรัฐบาลจำเป็นต้องตราพระราช
กำหนดการกู้เงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนเพื่อแก้ปัญหาหนี้ พร้อม
กันนั้นรัฐบาลก็ได้ตราพระราชกำหนดออกมาอีกหลายฉบับในการที่
จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจนี้ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่บอกเหตุให้พวกเราชาวไทย
ทุกคนซึ่งเป็นเจ้าของประเทศได้ตระหนักในเหตุการณ์นี้ และช่วยกัน
แก้ปัญหาหนี้เพื่อไม่ให้ประเทศของเราประสบปัญหาล้มละลายเหมือน
กับหลายประเทศได้ประสบมา อันจะเป็นการทำให้พวกเราทุกคนมี
ความเป็นอยู่ที่ดีสมดังปรารถนาของพวกเราทุกคน

บรรณาธิการ

LIART

มนุษย์พฤติกรรมกับมนุษย์สัมพันธ์

โดย สัมฤทธิ์ แก้วอาจ

ความนำ

ในการศึกษา มนุษยพฤติกรรม อาจกระทำได้ 2 ทางคือ

1. ศึกษาจากทฤษฎี โดยพิจารณาศึกษาหลักการต่าง ๆ ในทางสรีรวิทยา (Physiology) สังคมจิตวิทยา (Social Psychology) จิตวิทยาวิเคราะห์ (Psycho Analysis) เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริงว่าคนเรามีพื้นฐานทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นอย่างไร การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของคนทั้งในลักษณะคณะบุคคลและปัจเจกชน ทั้งนี้เพื่อทราบหลักวิชาในอันที่จะได้ถ้อยที่ถ้อยอาศัยและปฏิบัติต่อกันและกันได้อย่างถูกต้อง

2. ศึกษาจากการปฏิบัติหรือการสังเกต โดยพิจารณาศึกษา โครงสร้างของสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ระบบความเชื่อ ต้นตระกูล และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เพื่อทราบจรรยาบรรณที่ประพฤติปฏิบัติต่อกันในสังคมหรือกลุ่มชนนั้น ๆ

ครั้งนี้ได้ข้อมูลจากการศึกษานี้แล้วก็นำมาวิเคราะห์ในแง่มุมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- วิเคราะห์ดูว่าคนเรานี้มีส่วนเหมือนกันอย่างไรบ้าง
- วิเคราะห์ดูว่าคนเรานี้มีลักษณะแตกต่างกันในส่วนที่สำคัญ ๆ อะไรบ้าง
- วิเคราะห์ดูว่า ทำไมคนเราจึงมีพฤติกรรมทั้งเหมือนกันและต่างกัน อย่างไม่
- วิเคราะห์ดูว่า เราสามารถเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมพฤติกรรมของคนได้หรือไม่

ไม่ว่าอย่างไร

เหตุผลและความจำเป็นในการเขียนบทความ

ในการปฏิบัติงานทุกประเภทไม่ว่าทางราชการหรือหน่วยงานธุรกิจเอกชนมีองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติงานอยู่ 2 ประการคือ คน และยุทธวิธี

LIIRT

ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น คนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดเหนือสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น เพราะไม่ว่าหน่วยงานจะมีงบประมาณ มีอุปกรณ์และยุทธวิธีในการทำงานดีสักปานใดก็ตาม คนจะเป็นผู้ดำเนินการทั้งนั้นคนอาจจะบิดเบือน หรือส่งเสริมการใช้ยุทธวิธีในการปฏิบัติงานไปในทางหนึ่งทางใดก็ได้ ทั้งในทางบวกและทางลบ

ดังนั้นการศึกษาเรื่องคน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะได้รู้จักตัวเขาแล้ว ยังทำให้รู้จักการทำทาง ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกมาซึ่งความรู้สึกนึกคิดของเขาด้วย เมื่อเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้งแล้ว จะก่อให้เกิดการยอมรับนับถือกัน ยอมรับศักดิ์ศรีของกันและกัน ไม่ดูหมิ่นดูแคลนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นผลก่อให้เกิดการเชื่อมสัมพันธ์กันได้อย่างแนบแน่น ทั้งที่อยู่ในระดับเดียวกัน และต่างระดับกัน ผลอันสูงสุดก็คือ เกิดสามัคคีธรรมขึ้นในหน่วยงาน

เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเขียนบทความ

วัตถุประสงค์หลักในการเลือกเขียนบทความเรื่องนี้ก็เพื่อที่จะศึกษาเรื่องมนุษยพฤติกรรมและมนุษยสัมพันธ์ ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะนั้นอาจสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อจะได้เข้าใจเกี่ยวกับประเภทของมนุษยพฤติกรรม ลักษณะของมนุษยพฤติกรรม และความแตกต่างระหว่างบุคคลที่แสดงพฤติกรรมออกมา
2. เพื่อความเข้าใจหลักมนุษยสัมพันธ์ และแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์
3. เพื่อจะศึกษาหาช่องทางในการนำมนุษยพฤติกรรมและมนุษยสัมพันธ์ ไปใช้

ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของบทความ

บทความเรื่องนี้จะพยายามเน้นถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของมนุษยพฤติกรรมและมนุษยสัมพันธ์ในหลักการกว้าง ๆ เท่านั้น โดยมีได้มุ่งเฉพาะลงไป ในจุดใดจุดหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ก็พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ รวมไปถึงการนำเอาเรื่องมนุษยพฤติกรรมและมนุษยสัมพันธ์ไปใช้ในหน่วยงานด้วย

วิธีการศึกษาในการเขียนบทความ

ในการเตรียมการเพื่อเขียนบทความเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ใช้วิธีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การค้นคว้าจากห้องสมุด
 2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ทั้งจากห้องสมุดและแหล่งอื่น ๆ
 3. การสังเกตการแสดงออกของบุคคลบางคน บางกลุ่ม และการปฏิบัติงานของบางหน่วยงาน
- การรวบรวมและวิเคราะห์ได้ผลเป็นอย่างดีแล้วได้นำมาเขียนไว้ในบทความเรื่องนี้

ความหมายของคำศัพท์ที่ควรศึกษา

จากหัวเรื่องของบทความ มีคำศัพท์ที่ควรศึกษา 2 คำคือ

1. มนุษยพฤติกรรม
 2. มนุษยสัมพันธ์
- ทั้ง 2 คำนี้ ได้เขียนอธิบายไว้แล้วโดยละเอียดใน ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ของบทความเรื่องนี้

โครงสร้างของบทความ

บทความเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

- ก. ส่วนที่ 1 จะกล่าวถึงความนำทั่วไป เหตุผลและความจำเป็น เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ขอบเขตและวิธีการศึกษาในการเขียนบทความ
- ข. ส่วนที่ 2 เน้นหนักในเรื่องมนุษยพฤติกรรมซึ่งมีความหมายและความเป็นมา ความสำคัญ ลักษณะของมนุษยพฤติกรรม รวมทั้งสาเหตุที่ทำให้มนุษยพฤติกรรมแตกต่างกัน
- ค. ส่วนที่ 3 ได้พูดถึงเรื่องมนุษยสัมพันธ์ เริ่มตั้งแต่ความหมาย ความเป็นมา ความสำคัญ หลักมนุษยสัมพันธ์ และแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์

ง. ส่วนที่ 4 เป็นส่วนสรุป และข้อเสนอแนะในการนำมนุษยพฤติกรรม และมนุษยสัมพันธ์ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

มนุษยพฤติกรรม (Human Behaviour)

คำว่า มนุษยพฤติกรรมเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมาก แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงมนุษยพฤติกรรมเรามักจะหมายถึง “อาการกระทำที่มนุษย์แสดงออกมารวมไปถึงการใช้ความคิดและการแสดงความรู้สึกร่วมด้วย”

มนุษยพฤติกรรมอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง ทั้งนี้แล้วแต่ความเชื่อในทฤษฎีใด ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ

ก. S—O—R ตามทฤษฎีนี้ นักจิตวิทยามีความเชื่อกันว่า จะต้องมียุทธการณ เป็นสิ่งเร้า (Stimulus) มาเร้าอินทรีย์ (Organ) ให้เกิดการตอบสนอง (Response)

ข. D—R ตามทฤษฎีนี้ นักจิตวิทยาให้ความเห็นในการแสดงพฤติกรรมนั้น เกิดจากแรงขับหรือแรงผลักดัน (Drive) ภายในอินทรีย์นั่นเอง แล้วทำให้เกิดการตอบสนอง (Response)

แต่อย่างไรก็ตาม มนุษย์พฤติกรรมก็คือ ลักษณะการตอบสนองของมนุษย์ซึ่งอาจแตกต่างกันทั้งปริมาณและคุณภาพ แต่อินทรีย์จะเป็นผู้คัดเลือกการตอบสนองที่เหมาะสมเอง

มนุษยพฤติกรรม อาจแยกเป็นหัวข้อใหญ่ได้คือ

2.1 พฤติกรรมร่วม

2.2 พฤติกรรมปัจเจกชน

2.1 พฤติกรรมร่วม (Collective Behaviour) หมายถึงพฤติกรรมของกลุ่มชน ที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ เช่น ลักษณะของฝูงชน ลักษณะของการตื่นภัย ลักษณะของการเห่อเป็นพัก ๆ ลักษณะของการคลั่งไคล้ และการไหลตัวทางสังคมหรือทางการเมือง เป็นต้น

LI RT

พฤติกรรมร่วม อาจเกิดขึ้นเพราะความเข้าใจกัน เพราะมีแบบอย่างที่ปฏิบัติกันอยู่แล้ว หรืออาจเกิดขึ้นเพราะเหตุอื่น ๆ เช่น ถูกแนะนำให้กระทำ ถูกเร้าให้กระทำ หรือเพราะมีประสบการณ์อย่างเดียวกัน

การแสดงออกของพฤติกรรมร่วม มีอยู่หลายวิธี แต่จะเป็นวิธีใดนั้น ย่อมต้องอาศัยการปฏิบัติต่อกันระหว่างบุคคลในกลุ่มซึ่งต้องดำเนินการเป็นขั้น ๆ ไป คือ

- ก. การติดต่อกันอย่างใกล้ชิด
- ข. การสื่อสารถึงกันและกัน
- ค. การแสดงออกแบบต่าง ๆ เช่นการแข่งขันกัน การร่วมมือกันและการขัดแย้งกัน เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมปัจเจกชน (Individual Behaviour) หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคล รวมทั้งการแสดงความรู้สึก และการใช้ความคิดของแต่ละบุคคลด้วย

พฤติกรรมปัจเจกชนที่จะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีสิ่งเร้าอินทรีย์ และอินทรีย์แสดงอาการตอบสนองสิ่งเร้านั้น

การแสดงออกของพฤติกรรมปัจเจกชนตามทัศนะของ ศาสตราจารย์ Mc. Gregor แห่งมหาวิทยาลัย MIT มีอยู่ 2 แบบ คือ

- ก. พฤติกรรมแบบเปิดเผย (Overt Behaviour)
- ข. พฤติกรรมแบบปกปิด (Covert Behaviour)

ส่วนการแสดงออกของพฤติกรรมปัจเจกชน ตามหลักคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้นมีอยู่ 6 แบบคือ

- ก. รักสวยรักงาม (ราคะจริต)
- ข. โกรธง่าย หงุดหงิด (โทสะจริต)
- ค. งมงาย เชลา ไม่เข้าใจเหตุผล (โมหะจริต)
- ง. ฟุ้งซ่าน (วิตกกังวลจริต)
- จ. เชื่อง่าย (สัทธาจริต)
- ฉ. รู้จักคิดหาเหตุผล (พุทธิจริต)

เมื่อได้ยินคำว่า “มนุษย์พฤติกรรม” คนเรามากจะนึกย้อนไปถึงวิชาที่มีสอนและเรียนกันอย่างแพร่หลายในระดับมหาวิทยาลัยวิชาหนึ่งคือ จิตวิทยา (Psychology) ซึ่งก็เป็น การนึกย้อนที่ถูกต้อง เพราะวิชาจิตวิทยาก็เป็นวิชาหนึ่งที่ว่าด้วยการศึกษาพฤติกรรมอย่าง มีระบบ (The systematic study of behaviour) หรือเป็นวิชาที่ว่าด้วยกิจกรรมของปัจเจกชน (Science of the activities of the individuals) นั่นเอง

ถ้าจะกล่าวอย่างกว้าง ๆ แล้ว การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ นั้นเป็นเรื่องของศาสตร์ 3 ศาสตร์ คือ

1. สรีรวิทยา Physiology อันเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาค้นคว้าในทาง ร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ ของคน ว่ามีอยู่อย่างไรบ้าง คนเราเดินเหิน พูดจา หรือเจ็บป่วย ได้อย่างไร ทำไมจึงต้องกิน ต้องนอน เป็นต้น

2. สังคมวิทยา หรือ สังคมศาสตร์ (Sociology or Social Science) อัน ได้แก่ศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาเรื่องราวของมนุษย์ชาติ ในฐานะที่เป็นกลุ่มชน เช่น ชาติ บ้าน เมือง สมาคมหรือสถาบันต่าง ๆ คือ หมายถึงการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มสังคมนั้นเอง

3. จิตวิทยา (Psychology) เป็นศาสตร์ที่อยู่ระหว่าง ศาสตร์ทั้ง 2 ดังกล่าว แล้ว จิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมของของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะเป็นราย ๆ ไป เริ่มตั้งแต่ก่อนเกิดจนกระทั่งตาย โดยศึกษาจากสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ประกอบด้วย เช่น ก่อนเกิด ฐานะทางครอบครัวเป็นอย่างไร อายุของพ่อแม่เป็นอย่างไร สุขภาพของพ่อ แม่เป็นอย่างไร แม่ได้รับความกระทบกระเทือนทางกายหรือทางใจบ้างหรือไม่ในขณะตั้ง ครรภ์ และเมื่อคลอดออกมาเป็นทารก โตเป็นหนุ่ม จนกระทั่งแก่ชรา มีความเปลี่ยนแปลง ทางร่างกายและจิตใจอย่างไรบ้าง เป็นต้น

นักจิตวิทยาที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์ มีอยู่หลายคน คือ Tom Lupton, John Boodward, Tom Burns และบุคคลสุดท้ายที่มีชื่อเสียงมากได้แก่ Mc. Gregor แห่งสถาบัน MIT บุคคลเหล่านี้เห็นว่า การจะทำให้ได้รับผลงานสูงชันนั้น จะต้องใช้ความรู้ทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาเข้าช่วยอย่างมากทีเดียว โดยผู้เป็นหัวหน้าหรือ ผู้บังคับบัญชาจะต้องศึกษาให้ละเอียดถึงธรรมชาติของมนุษย์ว่า เขามีความต้องการอะไร

เขาต้องทำงานเพื่ออะไร เปรียบเหมือนหมอมจะรักษาคณ ไขก็ต้งทราบเสียก่อนว่า ประวัต ของคนไขเป็นอย่างไร เขามีอาการอย่างไร แล้วจึงลงมือรักษาในการทำงานก็เช่นเดียวกัน ถ้ารู้ความต้องการรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นต้นแล้ว ก็จะสามารถปฏิบัติกับเขา ได้ถูกต้อง แล้วเขาจะพอใจทำงานอย่างเต็มที่

ความสำคัญของมนุษยพฤติกรรม

ในชีวิตปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตในครอบครัว หรือการปฏิบัติหน้าที่ การงานในหน่วยงาน คนเราจะอยู่ตามลำพังหรือปฏิบัติงานโดยลำพังนั้นหาได้ไม่ จำเป็น จะต้องติดต่อกับบุคคลอื่นอยู่เกือบตลอดเวลา ดังที่มีผู้วิเคราะห์ไว้ว่า ในวันหนึ่ง ๆ คนเรา จะอยู่ตามลำพังเพียง 33 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น แต่ต้องติดต่อกับบุคคลอื่นมีถึง 67 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นเพื่อที่เราจะอยู่รอดและปรับตัวเข้ากับบุคคลที่เราต้องติดต่อกได้ จึงจำเป็นต้องพยายาม ศึกษา เรียนรู้ และอ่านพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ให้ออก ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเข้าใจ พฤติกรรมของตนเองด้วยเหมือนกับการที่เราอยากมีสุขภาพแข็งแรง ก็จำเป็นต้องศึกษาให้ เข้าใจถึงคุณค่าของอาหารแต่ละชนิดแล้วเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ให้คุณค่าแก่ ร่างกาย โดยหลีกเลี่ยงอาหารที่มีโทษและแสลงโรคอันจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของตน

ในการทำงานก็เช่นเดียวกัน การเข้าใจมนุษยพฤติกรรม จะช่วยให้เป็นเครื่อง ปรับตัวเราเองให้ทำงานได้อย่างราบรื่น เป็นปกติสุข เป็นการป้องกันความขัดแย้งระหว่าง เรากับผู้อื่นนอกจากนี้การเข้าใจเรื่องมนุษยพฤติกรรม ยังช่วยให้เกิดความเข้าใจการปฏิบัติ ในแขนงงาน และอาชีพต่าง ๆ อีกด้วย

ลักษณะของมนุษย์พฤติกรรม

มนุษย์พฤติกรรม มีอยู่หลายลักษณะ แต่ที่สำคัญที่สุดมีอยู่ 4 ลักษณะ คือ

1. กิริยาสะท้อน (Reflex) กิริยาสะท้อนคือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยไม่ทันได้รู้ตัว เช่น อาการสะดุ้งของคนบางคน เมื่อมีคนมาจี้ที่สีข้าง ก็จะฮุดฮาดออกมาโดยที่ไม่รู้ตัวหรือบางครั้งก็จะแสดงอาการต่าง ๆ เช่น ตัวสั่น, ชก, เตะ, ต่อย, สอก, เข่า หรือถีบ เป็นต้น อาการเหล่านี้ เกิดขึ้นโดยที่เจ้าตัวไม่รู้ทั้งนั้น เพราะเกิดขึ้นฉับพลัน หรืออีกนัยหนึ่ง กิริยาสะท้อนเกิดขึ้นโดยที่ไม่ต้องใช้ความคิดอะไรเลย มันต้องการเพียงที่

จะผลักดันสิ่งที่มีกระทบนั้นให้พ้นออกไปเท่านั้นเช่นการจาม การไอ เป็นต้น และกิริยาสะท้อนเป็นวิธีการปรับตัวอย่างหนึ่ง เป็นวิธีการปรับตัวโดยวิธธรรมชาติ เช่นการที่เราได้รับความหนาวเราก็ต้องแสดงออกคือ อากาศตัวสั้น เป็นต้น

2. สัญชาตญาณ (Instinct) สัญชาตญาณคือ พฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์ที่ติดมาแต่กำเนิด โดยไม่ต้องได้รับการศึกษาอบรมใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ก็รู้อเอง รู้สึกเอง และทำได้เอง เช่น แม่ไก่กกไข่ นี่คือนสัญชาตญาณแห่งความเป็นแม่ เมื่อกกครบ 21 วัน ไข่ก็จะแตกออกมาไม่มีใครสอนไก่ให้กกไข่ และเมื่อไข่แตกออกมาเป็นลูกไก่แล้ว ลูกไก่ก็สามารถปรับตัวอยู่ได้และเช่นเดียวกับทารกดูนมแม่ แม่ไม่ต้องสอนทารกให้ดูนมเพียงแต่แม่เอาหัวนมสอดเข้าปากทารกเท่านั้น ทารกก็จะดูนมได้เอง หรืออย่างการที่สัตว์จะผสมพันธุ์ เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นสัญชาตญาณหรืออาการของธรรมชาติทั้งสิ้น สัญชาตญาณสามารถแยกออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ คือ

- 2.1 สัญชาตญาณแห่งการหาอาหาร การเลี้ยงชีพ
- 2.2 สัญชาตญาณแห่งการต่อสู้ ป้องกันภัย
- 2.3 สัญชาตญาณแห่งการหลบภัย
- 2.4 สัญชาตญาณแห่งการสืบพันธุ์
- 2.5 สัญชาตญาณแห่งการเข้าพวกเข้าหมู่
- 2.6 สัญชาตญาณแห่งการปกป้องรักษา
- 2.7 สัญชาตญาณแห่งการก่อสร้าง สร้างที่อยู่อาศัย
- 2.8 สัญชาตญาณแห่งการอยากรู้อยากเห็น (สำหรับมนุษย์)
- 2.9 สัญชาตญาณแห่งการดีใจ-เสียใจ เป็นต้น

3. นิสัย (Habit) นิสัยเป็นมนุษย์พฤติกรรม ลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนอบรม สิ่งใดที่เราทำไม่เป็น อยากรจะทำสิ่งนั้นเป็น เราก็ฝึกฝนอบรมหรือฝึก หัดกัน เช่น เราพูดไม่เป็น เราก็ฝึกหัดพูด เราพูดไม่ชัด เราก็ฝึกหัดพูดให้ชัดได้ เราพอรว่าไม่เป็นก็ฝึกหัดได้เช่นเดียวกันหรือเราสุขุบนุหรีไม่เป็น หากอยากสุขุบนุหรีเป็น เราก็หัดกันได้ เป็นต้น นิสัย แยกออกได้ 3 อย่างคือ

3.1 กายนิสัย

3.2 อารมณ์นิสัย

3.3 จิตนิสัย

4. **พฤติกรรมชั้นสูง** (Purposeful Act) พฤติกรรมชั้นสูง เป็นลักษณะพฤติกรรมอีกลักษณะหนึ่ง คือ พฤติกรรมที่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ช้อนที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้ถึงเป้าหมายอันนั้น หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น หรืออีกนัยหนึ่ง เราตั้งใจจะทำสิ่งใดก็ตั้งอกตั้งใจมุ่งทำสิ่งนั้นจนสำเร็จ โดยใช้อำนาจจิตภายในของเรา ควบคุมตัวเราเอง เพื่อมุ่งทำสิ่งนั้นให้ประสบผลสำเร็จ พฤติกรรมชั้นสูงแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.1 การใช้ความคิด

4.2 การแสดงเจตนา

4.3 การวางแผน

สาเหตุที่มนุษย์มีพฤติกรรมแตกต่างกัน

พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “เย ธมฺมา เหตุปฺปฬว” หมายความว่า สิ่งทั้งหลายทั้งปวงย่อมเกิดแต่เหตุ นี้ก็แสดงให้เห็นว่า การที่บุคคลเรามีพฤติกรรมไม่เหมือนกันก็ต้องมีสาเหตุ ซึ่งนักจิตวิทยาทั้งหลายก็ยอมรับกันว่า “All behaviour is caused”

สาเหตุที่ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมไม่เหมือนกันมีอยู่หลายสาเหตุ ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้คือ

1. **พันธุกรรม (Heredity)** คือการสืบทอดลักษณะต่าง ๆ ตามสายโลหิตจากบิดามารดาและบรรพบุรุษไปสู่บุตรและหลาน เช่น รูปร่าง หน้าตา สีของผผ ผิว นิสัยใจคอ เป็นต้น หรืออีกนัยหนึ่งพันธุกรรม คือกระบวนการทางอินทรีย์ ซึ่งอินทรีย์หนึ่งสร้างให้แก่อินทรีย์อื่น ๆ ในลักษณะโครงสร้างของร่างกายรวมทั้งแนวคิด

การถ่ายทอดทางพันธุกรรม เริ่มขึ้นเมื่อเชื้อตัวผู้ — และไข่ — ของตัวเมีย ผสมกันแล้วชีวิตใหม่ชีวิตหนึ่งก็เกิดขึ้น สิ่งที่เชื้อของตัวผู้นำมาด้วยนั้นเรียกว่า โครโมโซม โครโมโซมนี้มีบทบาทสำคัญมากในการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ภายในโครโมโซมมียีนส์

แฝงอยู่ ยีนส์เป็นตัวเก็บลักษณะต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม เช่น สีผิว สีผม และสีของตา เมื่อเชื้อตัวผู้เข้าสู่ไข่และทำให้เกิดชีวิตนั้น มนุษย์จะมีโครโมโซม 48 โครโมโซม ซึ่งรับมาจากพ่อ 24 โครโมโซมและรับมาจากแม่ 24 โครโมโซม การรับถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ของเด็กจึงเริ่มขึ้น ในขณะที่เซลล์ใหม่ได้เกิดขึ้นจากการผสมของเซลล์สืบพันธุ์ของชายและหญิง

ลูกหลานได้รับพันธุกรรมจากพ่อแม่ หรือบรรพบุรุษด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ลักษณะทางกาย เช่น ลักษณะของอวัยวะต่าง ๆ เช่น สีของผิว สีของตา สีของผม รูปร่างใหญ่ หรือแคระเตี้ย รูปร่างผิดปกติ เป็นต้น
- 1.2 ลักษณะทางจิต เช่น สถิติปัญญา ความสามารถ เซาว์น ความจำ เป็นต้น
- 1.3 โรคบางอย่าง เช่น วัณโรค กามโรค โรคจิตกรรม โรคลมบ้าหมู เป็นต้น
- 1.4 การตอบสนองความต้องการที่เป็นไปตามธรรมชาติ เช่น การกินอาหาร การสืบพันธุ์ และการหลบหนีจากภัยอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น

ลักษณะบางอย่างทางพันธุกรรม มีทั้งลบล้างไม่ได้และสามารถลบล้างได้

พันธุกรรมที่ลบล้างไม่ได้ เช่น คนเกิดลูกออกมาเป็นคน ข้างเกิดลูกออกมาเป็นข้าง หรือพ่อแม่เป็นนิโกรผิวดำ ลูกก็ต้องเป็นนิโกรผิวดำ เป็นต้น

ส่วนพันธุกรรมที่สามารถลบล้างได้ เช่น เด็กอ่อนแอ สุขภาพไม่ดี สามารถทำให้เด็กแข็งแรงมีสุขภาพดีขึ้นได้ด้วยการแนะนำให้ออกกำลังกาย บริโภคอาหารที่ถูกส่วน หรือเด็กปัญญาอ่อนหากพยายามจัดประสบการณ์ตรงให้เรียน ก็อาจเพิ่มสติปัญญาของเด็กได้บ้าง เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์เราสัมผัสหรือรู้สึกได้ทางอวัยวะทั้งกายและจิตใจ สิ่งแวดล้อมเริ่มมีอิทธิพลต่อชีวิตเราดังแต่เมื่อเซลล์ของบิดาและมารดาผสมกันแล้วอาหารจากร่างกายของมารดา ความอบอุ่น หรืออุณหภูมิต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็ก เมื่อเด็กคลอดจากรครรภ์มารดาแล้ว ก็มีสิ่งแวดล้อมใหม่เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง บ้าน แนวความคิด ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา การสั่งสอนอบรม การสังคม ตลอดจนดินฟ้าอากาศ และความผันแปรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก

สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อคนเรามากพอๆ กับพันธุกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพัฒนาการของบุคคลเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่เขาวนไปจนถึงบุคลิกภาพ เช่นความถนัด ทักษะ ความสนใจ นิสัย อุปนิสัย ความเชื่อ ความหวัง คนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี และเหมาะสมจะมีพัฒนาการสมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่วนคนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี พัฒนาการด้านต่างๆ จะด้อยกว่าคนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี

3. การเรียนรู้ (Learning) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่าง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝนอบรม เช่น เด็กพบมดเอามือไปจับมด จึงถูกมดต่อย ทำให้มีประสบการณ์ว่า จับมด มดจะต่อยเอา และเจ็บ ต่อมาเมื่อเด็กพบมดเด็กจะไม่เอามือไปจับมดอีก หรือ เราพบสุนัข เราเกิดความกลัว เราจะวิ่งหนี สุนัขก็เห่าและไล่ตามเราไปด้วย ต่อมาเมื่อมีผู้บอกเราว่าเมื่อพบสุนัขอย่างวิ่งหนี ให้เราเดินอย่างองอาจ สุนัขจะไม่กล้ามาไล่กัดเรา เราได้รับการเรียนรู้ใหม่ขึ้น ก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามนั้น

จึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ทำให้พฤติกรรมของคนแตกต่างกันอย่างหนึ่ง และอาจสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการเรียนรู้ได้ดังนี้

- 3.1 มีความรู้
- 3.2 มีทักษะ
- 3.3 มีอุดมคติ
- 3.4 มีเป้าหมาย
- 3.5 มีความเชื่อมั่น

4. บุคลิกภาพ (Personality) เมื่อพูดถึงบุคลิกภาพ บางครั้งเราหมายถึงรูปร่างท่าทางของบุคคล บางครั้งหมายถึงลักษณะนิสัยอันทรงพลัง หรือลักษณะที่บุคคลมีเหนือบุคคลอื่น บางครั้งก็หมายถึงคุณภาพของบุคคลที่เรากล่าวถึงว่า เขาเข้มแข็งหรืออ่อนเปียก (อันหมายถึงขาดบุคลิกภาพ) กล่าวโดยสรุป บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัย และปฏิกิริยาของบุคคลที่แสดงออกมาอันทำให้บุคคลหนึ่งแตกต่างจากบุคคลอื่น

บุคลิกภาพ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง นักจิตวิทยา ได้ศึกษาบุคลิกภาพหลายทางด้วยกัน แต่ที่สำคัญที่สุดมี 2 ทางคือ

4.1 ทางกายภาพ *Sheldon* ได้ศึกษาบุคลิกภาพโดยยึดลักษณะทางกายภาพ เป็นหลัก โดยแบ่งลักษณะทางกายภาพเป็น 3 แบบ คือ

- ก. อ้วนเตี้ย มีเนื้อและไขมัน ชอบสนุกสนาน ร่าเริง โกรธง่าย หายเร็ว
- ข. แข็งแรง บึกบึน สบส่น รุปร่างสันทัด คล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง กล้าหาญ ชอบใช้กำลังและก้าวร้าว
- ค. ผอม ไหล่ห่อ ช่างคิด เครื่องขีมี เกือบตัว ไวต่อความรู้สึก ชอบใช้

มอง

4.2 ทางจิตภาพ *Binet* ได้ศึกษาบุคลิกภาพโดยยึดหลักทางจิตภาพ และมีความเชื่อว่า คนเราเกิดมานั้นย่อมมีศักยภาพ (Potentiality) กันทุกคน ทั้งๆ ที่ทุกคนมีศักยภาพเหมือนกันแต่คนเราก็มีความสามารถไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เพราะคนเรามีสติปัญญาหรือเชาวน์ไม่เหมือนกัน คนที่มีเชาวน์ดีอาจสังเกตได้จากลักษณะต่อไปนี้

- ก. ช่างซักถาม
- ข. ชอบอ่าน
- ค. สนใจหลายๆ อย่าง
- ง. มีสมาธิ
- จ. ความจำดี
- ฉ. มีความคิดริเริ่มดี เป็นต้น

5. ลำดับการเกิด (*Birth order*) ลำดับการเกิด เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนเรามากเหมือนกัน นอกจากลำดับการเกิดแล้ว ยังสัมพันธ์ไปถึงจำนวนบุตรในครอบครัวด้วยเพราะผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือบิดามารดา ย่อมจะให้ความรักความเมตตาต่อบุตรของตนแตกต่างกันรวมทั้งการให้การสนับสนุนการรับรองบุตรแต่ละคนไม่เหมือนกันด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ บุตรแต่ละคนย่อมมีพฤติกรรมแตกต่างกัน

6. **วัย (Age)** เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า สิ่งที่ทำให้มนุษย์พฤติกรรมแตกต่างกันอีกอย่างหนึ่ง คือ วัย การที่คนมีวัยแตกต่างกัน ย่อมแสดงพฤติกรรมไม่เหมือนกัน เช่น คำกล่าวของคนเฒ่าคนแก่ของภาคอีสาน มักจะกล่าวกันเสมอคือ

10 ปี	อาบน้ำบ่หนาว
20 ปี	คุยสาวบ่เบื่อ
30 ปี	ตื่นก่อนไก่
40 ปี	ไปไร่มาทอดขา
50 ปี	ไปนมาทอดหุ่น เป็นต้น

และนักจิตวิเคราะห์ของไทย คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประสพ รัตนา ได้แบ่งวัยคนออกเป็น 3 วัย คือ

ชาย	วัยหนุ่ม	เปรียบเหมือนควาย	(โง่)
	วัยกลาง	เปรียบเหมือนสุนัข	(ทวง)
	วัยแก่	เปรียบเหมือนลิง	(ยุ่ง)
หญิง	วัยสาว	เปรียบเหมือนช้าง	(ไปไหนเดิน)
	วัยกลาง	เปรียบเหมือนสุนัข	(ตามสามีเสมอ)
	วัยแก่	เปรียบเหมือนเสือ	(บ่นเก่ง)

มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation)

มีผู้ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ไว้หลายความหมาย เช่น ศาสตราจารย์ Keith Davis กล่าวว่า "มนุษยสัมพันธ์ คือ วิธีการก่อให้เกิดวัตถุประสงค์ และมุ่งใจ ให้คนในกลุ่มได้ร่วมกันทำงานอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ โดยมีความพึงพอใจในทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วถึงกัน"

LIART

ศาสตราจารย์ Edwin B. Flippo กล่าวว่า “มนุษย์สัมพันธ์ คือ การรวมคนให้ทำงานร่วมกันในลักษณะที่มุ่งให้เกิดความร่วมมือประสานงาน และความริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อบังเกิดผลบรรลุเป้าหมาย”

ศาสตราจารย์ S.G. Huneryager และศาสตราจารย์ I. L. Heekmann กล่าวว่า “มนุษย์สัมพันธ์ คือ มวลแห่งความรู้ที่มีระเบียบและกำลังพัฒนา ซึ่งมุ่งอธิบายพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในองค์การ และมนุษย์สัมพันธ์นี้เป็นการนำเอาหลักวิชาของพฤติกรรมศาสตร์ทุกสาขามาใช้ในการบริหารงานบุคคล”

กล่าวโดยสรุปแล้ว “มนุษย์สัมพันธ์คือ การติดต่อระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กันทั้งเป็นแบบทางการและไม่เป็นทางการ”

ประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์

ถ้าหากจะกล่าวว่า การทำงานในสมัยก่อน ๆ นั้น ไม่มีระบบในการทำงานก็คงไม่เป็นการกล่าวที่เกินความจริงนัก ต่อหลังจากปี พุทธศักราช 2313 การทำงานได้มีระบบ ระเบียบขึ้น ทั้งนี้ ศาสตราจารย์ Taylor ได้คิดวิธีทำงาน หรือวิธีการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ขึ้น และในยุคต่อมาต่างก็ยอมรับกันว่า Taylor เป็นนักคิดการทำงานที่ดีที่สุด

ทั้ง ๆ ที่การทำงานได้มีระบบขึ้นแล้วก็ตาม แต่ก็ยังปรากฏว่า ในการบริหารงานจริง ๆ ยังคงมีอุปสรรคอยู่ นักบริหารในยุคต่อมาจึงได้คิดค้นวิธีการทำงานที่ดีกว่าขึ้นโดยอาศัยเรื่องขวัญ (Morale) ของคน และความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์การด้วย ผู้เป็นคนค้นคิดในเรื่องนี้ คือ Elton Mayo คิดขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2470 โดย Elton Mayo และคณะได้ทำการทดลองที่เมือง Hawthorne เรียกว่า “Howthron Studies” ในการศึกษาครั้งแรก ก็มุ่งที่จะทราบผลทางวัตถุและร่างกายมากกว่าจิตใจ คือ ต้องการทราบว่า ถ้าเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น เช่น เปลี่ยนสภาพที่ทำงานและเพิ่มแสงสว่างให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เป็นต้น พนักงานจะทำงานได้มากขึ้นหรือไม่ ในการทดลองเขาแบ่งพนักงานออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งควบคุมให้อยู่ในสภาพเดิมทุกอย่าง เรียกว่า “Control group” อีก

กลุ่มหนึ่งทดลองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมของการทำการที่แปลกๆ แตกต่างกันไปเรียกว่า “Experimental group” ผลของการทดลองน่าแปลกใจมาก เพราะผลงานของคณงานทั้งสองกลุ่มเพิ่มสูงขึ้น ทั้ง ๆ ที่กลุ่มที่ถูกควบคุมไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของการทำงานเลย และแม้ว่าจะเลิกทดลองโดยให้ Experimental group กลับไปทำงานอยู่ในสภาพเดิมแล้วก็ตาม ผลงานก็ยังสูงขึ้นไม่ลดลงเลย

เมื่อสืบสาวไปถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลงานเพิ่มขึ้น ก็ปรากฏว่า เพราะพนักงานเกิดความรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีความสำคัญยิ่งขึ้น และนายจ้างหรือหน่วยงานมีความเห็นอกเห็นใจคน พยายามศึกษาหาวิธีให้คนสะดวกสบายในการทำงานยิ่งขึ้น จึงเกิดกำลังใจตั้งใจทำงานจนได้ผลงานสูงขึ้นดังกล่าวแล้ว

ความสำคัญของมนุษย์สัมพันธ์

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็งานขององค์การธุรกิจองค์การของรัฐบาล องค์การทางสังคม หรือองค์การระหว่างประเทศ บัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ 4 M ได้แก่ Man (คน) Money (เงิน) Material (วัสดุ) และ Management (การจัดการ)

ในบัจจัยทั้ง 4 อย่าง บัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ Man (คน) และคนที่ทำงานได้ดีนั้นจะต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย 2 ประการคือ

- ก. เก่งวิชาการ (Technical Competence)
- ข. เข้ากับคนเก่ง (Interpersonal Competence)

ในทางทฤษฎี คนเราควรมีทั้ง 2 อย่างเท่า ๆ กัน คือ อย่างละ 50 เปอร์เซ็นต์ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว มิได้เป็นไปเช่นนั้น คนเรามีแต่ละอย่างไม่เท่ากัน แม้แต่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน Evans กล่าวว่า คนเราเกี่ยวข้องกับคนอื่น ร้อยละ 67 และยึดตามลำพังตนเอง ร้อยละ 33

มีบางคนกล่าวว่า เราสามารถซื้อความรู้ ความสามารถ ร่างกาย และเวลา ด้วยเงินได้ แต่ความรักก็เกิดขึ้นด้วยความจริงใจ เราซื้อด้วยเงินไม่ได้ นอกจากใช้ศิลปะในการเข้ากับคน

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือการทำงานใด ๆ วิชาความรู้สามารถช่วยคนได้ ร้อยละ 35 ส่วนศิลปะการเข้ากับคนได้เก่ง สามารถช่วยคนเราได้ ร้อยละ 65

มีผู้ทำการวิจัยแล้วว่า หากบริษัทแห่งหนึ่งไล่คนออกจากงาน 100 เปอร์เซนต์ คนที่ถูกไล่ออกเพราะเข้าคนไม่ได้ มีถึงร้อยละ 90 ส่วน人被ไล่ออกเพราะขาดความรู้ มีเพียงร้อยละ 10

และในการพิจารณาความดีความชอบ คนที่ขาดความรู้ไม่ได้รับการพิจารณา ขึ้นเงินเดือน ร้อยละ 23.5 คนที่เข้ากับคนไม่ได้ ไม่ได้รับการพิจารณา มีถึงร้อยละ 75.5 และสาเหตุอื่น ๆ อีก ร้อยละ 1.0

จากตัวอย่างต่าง ๆ เท่าที่กล่าวแล้วนี้ ก็พอชี้ให้เห็นแล้วว่า มนุษย์สัมพันธ์ เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน

แนวทางการสร้างมนุษย์สัมพันธ์

ในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์หรือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้น มีหลัก ๆ ที่สำคัญ ๆ ควรนำมาพิจารณาอยู่ 3 หลักด้วยกันคือ

- ก. ความต้องการของคน
- ข. ความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ค. ตัวเราเอง

ก. ความต้องการของคน (Needs) ความต้องการของคน หมายถึง สิ่งจำเป็นที่คนเราขาดแคลนอยู่ และรู้สึกว่าจะอยากจะได้สิ่งที่เป็นนั้น ๆ มาบำบัดความต้องการของตน ความต้องการมีอยู่หลายชนิด บางชนิดเป็นเรื่องที่มีมาแต่เดิม แต่บางชนิดเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายหลัง เพราะคนเราได้เรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ในเวลาต่อมา โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย
2. ความต้องการทางจิตใจ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physical Needs) ความต้องการทางร่างกายที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ คือ

- ปัจจัย 4
- อากาศ
- การเคลื่อนไหว
- การขับถ่าย
- ความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการทางจิตใจ (Psychological Needs) ความต้องการทางจิตใจแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- ความมั่นคงปลอดภัย ความอบอุ่น
- ความยกย่องนับถือ มีอิสระ
- การเป็นพวกเดียวกัน การมีส่วนร่วม และความรัก
- การมีโอกาสก้าวหน้า และมีประสบการณ์

เมื่อเข้าใจถึงความต้องการของคนแล้ว ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ผู้สร้างมนุษยสัมพันธ์จะต้องสนองตอบความต้องการของผู้ที่เราหวังจะสร้างมนุษยสัมพันธ์ด้วย จึงจะสามารถสร้างได้ดี แม้พระพุทธองค์ยังทรงยอมรับในขั้นนี้ ถึงกับตรัสเป็นพุทธภาษิตไว้ว่า “ปุชโก ลภเต ปุชฺ วนฺทโก ปฎิวฺทนฺ” ผู้บูชาย่อมได้รับการบูชา ผู้ให้ย่อมได้รับให้ตอบ

แต่อย่างไรก็ตาม ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่จะให้สร้างความสัมพันธ์ได้ดีและแน่นแฟ้นนั้นจะต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้ด้วย

- มีความจริงใจ
- รู้จักกาลเทศะ
- ทำที่ที่แสดงออก
- มีความแนบเนียน
- รู้จักขนบธรรมเนียมของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

ข. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (*Individual Difference*) อาจมีบางคนมีความเห็นว่า คนเราเกิดมามีความเหมือนกัน เพราะมีสภาวะเป็นคนที่เหมือนกัน ความเห็นเช่นนี้อาจถูกเพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ถ้าพิจารณาในรายละเอียดแล้ว คนเรามีความแตกต่างกัน แม้แต่ฝาแฝดก็ยังมี ความแตกต่างกัน มิเช่นนั้นแล้วคงไม่มีคำกล่าวที่ว่า นานาจิตตังเป็นแน่แท้ สิ่งที่ทำให้คนเราแตกต่างกันที่สำคัญที่สุดตามหลักจิตวิทยาก็คือ พันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม แต่ถ้ายึดตามหลักธรรมะในพระพุทธศาสนา สิ่งที่ทำให้คนเราแตกต่างกันคือ กรรม ดังพุทธภาษิตที่ว่า กัมมัสสุ เต เวทนีเย ยทิท หินุปปณฺเฑตา กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้แตกต่างกัน คือ เลวและประณีต

John Dewey แบ่งความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็น 4 ด้าน คือ

1. ทางร่างกาย อ้วน ผอม สั้นท้วม
2. ทางสติปัญญา ใฝ่ ฉลาด
3. ทางอารมณ์ ร่าเริง โกรธง่าย เยือกเย็น
4. ทางสังคม แก่สังคม เก็บตัว ทำลายสังคม

ค. ตัวเราเอง (*Self*) ในการดำเนินการเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์นั้น หลักใหญ่และที่สำคัญที่สุดคือตัวเราเอง หรือผู้สร้างมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้สร้างมนุษยสัมพันธ์จะต้องยึดหลักต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. รู้จักตัวเอง เป็นคนชนิดใด อารมณ์ เป็นอย่างไร
2. ลักษณะท่าทีที่แสดงออก จริงใจ แนบเนียน รู้กาลเทศะ
3. มีศิลปะในการพูด ไพเราะ สุภาพ น่ารัก
4. มีศิลปะในการถาม เปิดเผยม อิสระ ไม่จับผิด ไม่ขู่ตะคอก
5. มีศิลปะในการฟัง สนใจ เป็นมิตร ไม่ขัดจังหวะ ไม่รีบสรุป
6. มีคุณธรรม
7. หมั่นปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ
8. มีความรอบคอบ พิจารณาบุคคลที่เราจะสร้างความสัมพันธ์ด้วย

หลักมนุษยสัมพันธ์

ที่กล่าวกันว่า “คนเราเหมือนกัน” นั้น ก็เพราะยอมรับว่า คนเรามีความต้องการขั้นพื้นฐานเหมือนกัน และที่กล่าวกันว่า “คนเราไม่เหมือนกัน” ก็เพราะมีความเห็น ว่า คนเรามีความต้องการขั้นพื้นฐานเหมือนกันก็จริง แต่ปริมาณแห่งความต้องการมีไม่เท่ากัน เมื่อรู้ว่าคนเรามีทั้งความเหมือนกัน และแตกต่างกันเช่นนี้ ก็เป็นการง่ายในการที่เราจะสร้างมนุษยสัมพันธ์และหลักมนุษยสัมพันธ์ในหน่วยงานมีดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนรู้ว่าเขาทำงานเป็นอย่างไร ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนไม่ว่าเขาจะทำงานดีหรือไม่ดี ต่างต้องการให้ผู้บังคับบัญชาสนใจอยากทราบว่าผู้บังคับบัญชาเห็นเขาทำงานเป็นอย่างไรบ้างเหมือนกันทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานดีและขยันทำงานนั้น ยิ่งอยากทราบว่าเขาทำงานระดับใดแล้ว ฉะนั้นผู้บังคับบัญชาจึงควรให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบในสิ่งที่เขาต้องการ คือ

- ก. เอาใจใส่หรือสนใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ
- ข. รู้จักผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นส่วนตัว
- ค. ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าเขาต้องการทำงานอะไรบ้าง
- ง. พบปะสนทนาปราศรัยกับผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนเป็นระยะ ๆ

2. ให้เกียรติยศแก่เขาเมื่อถึงเวลาอันควร ผู้บังคับบัญชาที่ปรารถนาจะสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา ควรรู้จักให้เกียรติแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เหมาะสมกับความคิดความชอบ และกาลเทศะดังต่อไปนี้

- ก. สรรเสริญเขาอย่างไม่เป็นทางการ เช่นเวลาที่เขาทำงานที่ยาก ๆ สำเร็จหรือ ทักทายเขาในขณะที่เขาทำงานได้สำเร็จ
- ข. ยกย่องชมเชยเขาเป็นลายลักษณ์อักษร
- ค. เสนอความคิดความชอบให้เขา
- ง. จัดให้มีโครงการให้รางวัลแก่ผู้ทำงานดีเป็นการจูงใจ ให้ทำงานดียิ่งขึ้นไปอีก

3. ให้เขาได้ทราบข่าวที่จำเป็นอยู่เสมอ คือ
- ก. แจ้งนโยบาย วัตถุประสงค์ และความเปลี่ยนแปลงในวงงานในสำนักงาน
 - ข. แจ้งข่าวคราวเกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อการบริหารขององค์การอยู่เสมอ
 - ค. ควรมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับ
4. ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหน่วยงาน คือ
- ก. เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นได้
 - ข. ยอมรับฟังข้อคิดในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
 - ค. ในขณะที่ประชุมก็ควรจะให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ที่เป็นกันเอง และส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ได้
 - ง. ลงมือแก้ไขปัญหาให้เขาถ้าเขาทำไม่ได้

ข้อเสนอแนะและสรุป

(Suggestion and Conclusion)

การนำมนุษยพฤติกรรมและมนุษยสัมพันธ์ไปใช้ ในการปฏิบัติงาน

ศาสตราจารย์ McGregor ได้เขียน ทฤษฎีเกี่ยวกับมนุษยพฤติกรรม ในการทำงานของคนเราไว้ 2 ทฤษฎีคือ

ทฤษฎี ก.

1. โดยทั่วไปคนเราไม่ชอบทำงาน และจะหลีกเลี่ยงงานถ้าทำได้
2. เนื่องจากนิสัยไม่ชอบทำงานนี้เอง คนส่วนมากจึงต้องถูกบังคับ ควบคุม สั่งการ และขู่ว่าจะลงโทษ ถ้าไม่ทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์
3. โดยทั่วไปคนเราชอบทำงานตามคำสั่ง ชอบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ ความทะเยอทะยานค่อนข้างน้อย และต้องการความมั่นคงเหนือสิ่งอื่นใด

LI RT

ทฤษฎี ข.

1. การใช้กำลังทางร่างกายและสมองในการทำงานเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เช่นเดียวกับการพักผ่อน

2. การควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด และการขู่ว่าจะลงโทษ ไม่ใช่วิธี เหล่านี้เท่านั้นที่จะก่อให้เกิดความพยายามที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ หน่วยงาน คนเราจะควบคุมและสั่งงานแก่ตนเอง ในเรื่องที่ดีที่มีความรับผิดชอบ

3. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานจะก่อให้เกิดความพอใจ และจะเป็นการปูทางไปสู่ความสำเร็จของงาน

4. ในสถานการณ์ที่เหมาะสม คนเราไม่เพียงแต่จะเรียนรู้ในการรับความ รับผิดชอบเท่านั้น แต่ยังพยายามแสวงหาความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอีกด้วย

5. ความสามารถในการสร้างจินตนาการ การริเริ่มงาน และการคิดสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาการทำงานของหน่วยงานนั้น มีกระจายอยู่อย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชน ทั่วไป ไม่ใช่ความสามารถเช่นนี้จะมีอยู่ในคนไม่กี่คน

6. ชีวิตในสังคมอุตสาหกรรมปัจจุบันคนเรามี โอกาสใช้ศักยภาพทางเขาวงกตปัญญา ของตนแต่เพียงบางส่วนเท่านั้นเอง

จากทั้ง 2 ทฤษฎี ก็จะพบว่า ทฤษฎี ก. เป็นการบริหารงานโดยการควบคุม (Management by control) เป็นการบริหารงานในยุคของคนที่ยังเป็นทาส หรือถ้าแบ่งคน ออกเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นสูง, ชั้นกลาง และชั้นต่ำ คนชั้นต่ำมักอยู่ในทฤษฎีนี้ ดังนั้น การบริหารงาน โดยใช้ทฤษฎี ก. หากควบคุมดีก็จะได้ผลงานสูง ส่วนทฤษฎี ข. เป็น การบริหารงานโดยมีเป้าหมาย (Management by Objective) เป็นการบริหารงานในยุคของ คนที่พ้นจากความเป็นทาสแล้ว เมื่อบริหารงานในยุคของคนที่พ้นจากความเป็นทาสแต่ การบริหารงานโดยทฤษฎี ข. นี้ ผลงานจะสูงโดยไม่ต้องควบคุม บังคับ และสั่งการ

ถ้าจะเปรียบเทียบ ผลที่ได้รับเกี่ยวกับบรรยากาศ ในการปฏิบัติงานของท 2 ทฤษฎี จะเป็นดังนี้

ทฤษฎี ก.

1. นายไม่อยู่ ลูกน้องจะไม่ทำงาน
2. มีการนิทหาว่าร้ายกันและกันสูง
3. ลูกน้องจะแบ่งเป็นกลุ่มย่อย และขัดแย้งกัน
4. อยู่บนรากฐานของความกลัว และหวาดระแวง
5. จะมีการขาด ลา มาสาย หรือโอน ย้าย งานสูง
6. จะขาดการริเริ่มหรือสร้างสรรค์ต่างๆ
7. ใช้อำนาจกันตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ไม่มีความจำเป็น

ทฤษฎี ข.

1. นายไม่อยู่ลูกน้องก็จะทำงาน
2. มีการนิทหาว่าร้ายกันและกันน้อย
3. ลูกน้องมีความสามัคคีกันอย่างเหนียวแน่น ไม่แยกเป็นกลุ่มย่อย
4. ขวัญดี ไม่หวาดระแวง และกลัว
5. การขาด ลา มาสาย หรือโอน ย้าย มีน้อย
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. ใช้สัมพันธภาพเป็นสำคัญ

ในการนำมนุษย์สัมพันธ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ถ้ากล่าวโดยกว้างๆ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะเฉพาะตัว คือ การเข้าถึงบุคคลในหน่วยงานเป็นการส่วนตัว เพื่อทำให้เขาเกิดความพอใจรักใคร่ เป็นมิตรและไว้วางใจเป็นการส่วนตัว
2. ลักษณะเพื่อส่วนรวม คือ การเข้าไปทำงานรวมกลุ่มกับเจ้าหน้าที่หรือนักงานในหน่วยงานคอยแนะนำชี้แนวทาง และแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกัน หากอุปสรรคมาช่วยเหลือในด้านอำนวยความสะดวก เช่น ห้องทำงาน แสงสว่าง พียงพอแล้วหรือยัง พัดลม โต๊ะเก้าอี้ เป็นต้น

นอกจากนี้ หากอยู่ในฐานะผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน การนำมนุษย์สัมพันธ์ไปใช้ในหน่วยงานก็ต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ด้วย คือ

1. เกี่ยวกับสิ่งของ

- ก. จัดสถานที่ทำงานให้ถูกสุขลักษณะ
- ข. กำหนดวัตถุประสงค์ของงานให้ชัดเจน
- ค. มีการกำหนดมอบหมายการทำงานตามหน้าที่ และแบ่งงานออกเป็น

ส่วนตัว

- ง. มีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ทุกคนมีการวางแผนหรือเพื่อแก้ปัญหา

2. เกี่ยวกับตัวบุคคล

- ก. จัดให้คนมีความมั่นคงปลอดภัย
- ข. จัดให้มีการยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
- ค. จัดให้มีการยอมรับนับถือกันในกลุ่ม
- ง. จัดให้มีโอกาสที่จะก้าวหน้า

3. จัดให้มีระเบียบการบริหารงานที่ดี

- ก. มีหลักเกณฑ์ในการให้ความดีความชอบ และวัดผลงานที่ดี
- ข. จัดให้มีมาตรฐานของงาน
- ค. สร้างความยุติธรรม

สรุป

เมื่อก่อนเรามีความเชื่อกันว่า ในการทำงานนั้นเพียงแต่มีคนและมีเครื่องมือเป็นการเพียงพอแล้ว แต่ในปัจจุบันนี้หาได้เป็นเช่นนั้นไม่ เพราะนอกจากจะมีปัจจัยบริหารงานคือ คน, เงิน, อุปกรณ์ และการจัดการที่ดีแล้ว ยังต้องคำนึงถึง พฤติกรรมของคนในหน่วยงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงานนั้น ๆ อีก

สำหรับพฤติกรรมของคนในหน่วยงาน การที่จะทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่มากนักน้อยเพียงไร สิ่งที่ต้องคำนึงให้มากที่สุดคือ ความรู้สึกนึกคิดของ

นหน่วยงานหรือทัศนคติ (Attitude) ว่า ความรู้สึกเกี่ยวกับทัศนคติของคนเป็นอย่างไร
เอใจหรือไม่พอใจ, ดึงเครียด หรือหย่อนคลาย, ดิ้นเต้นหรือเงิบสงบ เป็นต้น

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงานนั้น ก็ต้องคำนึงถึงสภาพ
ทางจิตใจ ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ หรือขวัญ (Morale) ของบุคคลในหน่วยงาน

กล่าวโดยสรุป ถ้าหากทัศนคติ และขวัญของคนในหน่วยงานดี ทุกคนมีการ
เข้าใจซึ่งกันและกันดี ผลการปฏิบัติงาน จะเป็นดังนี้ $3E + H = 4$ ป.

Effectiveness	ประสิทธิผล
Efficiency	ประสิทธิภาพ
Economy	ประหยัด
Happiness	ปลาบปลื้มใจ

การจัดทีมงานเพื่อการพัฒนา แบบผสมผสาน

แนวความคิดการพัฒนาชนบท ในรูปแบบการจัดทีมงานเพื่อการพัฒนาแบบผสมผสานของ พันเอก ณรงค์ พิมพ์สาร เป็นเรื่องที่น่าสนใจไม่น้อย เพราะในชนบทมีหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ละหน่วยงานย่อมมีนโยบายและหน้าที่ต่างกันออกไป แต่ทุกฝ่ายก็มีความปรารถนาดีในการพัฒนาชนบทให้เจริญรุ่งเรืองในด้านที่ตนรับผิดชอบอยู่ บทบาทของแต่ละกระทรวงดำเนินไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายมาจากหน่วยงานกลาง ในภารกิจบางประเภท จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือร่วมกันทุกฝ่ายจึงบรรลุถึงเป้าหมาย โดยเฉพาะตัวประชาชนเองต้องได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะ เป็นด้านความเป็นอยู่ ความปลอดภัย การศึกษา ความคิดของท่านผู้เขียนเน้นในด้านการจัดทีมงานระหว่างหน่วยงานใหญ่ 4 กระทรวงที่กระจายกันปฏิบัติหน้าที่ในชนบทให้ร่วมปฏิบัติการกิจเป็นทีม เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของการพัฒนาชนบท

บรรณาธิการ

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

การจัดทีมงานเพื่อการพัฒนา แบบผสมผสาน

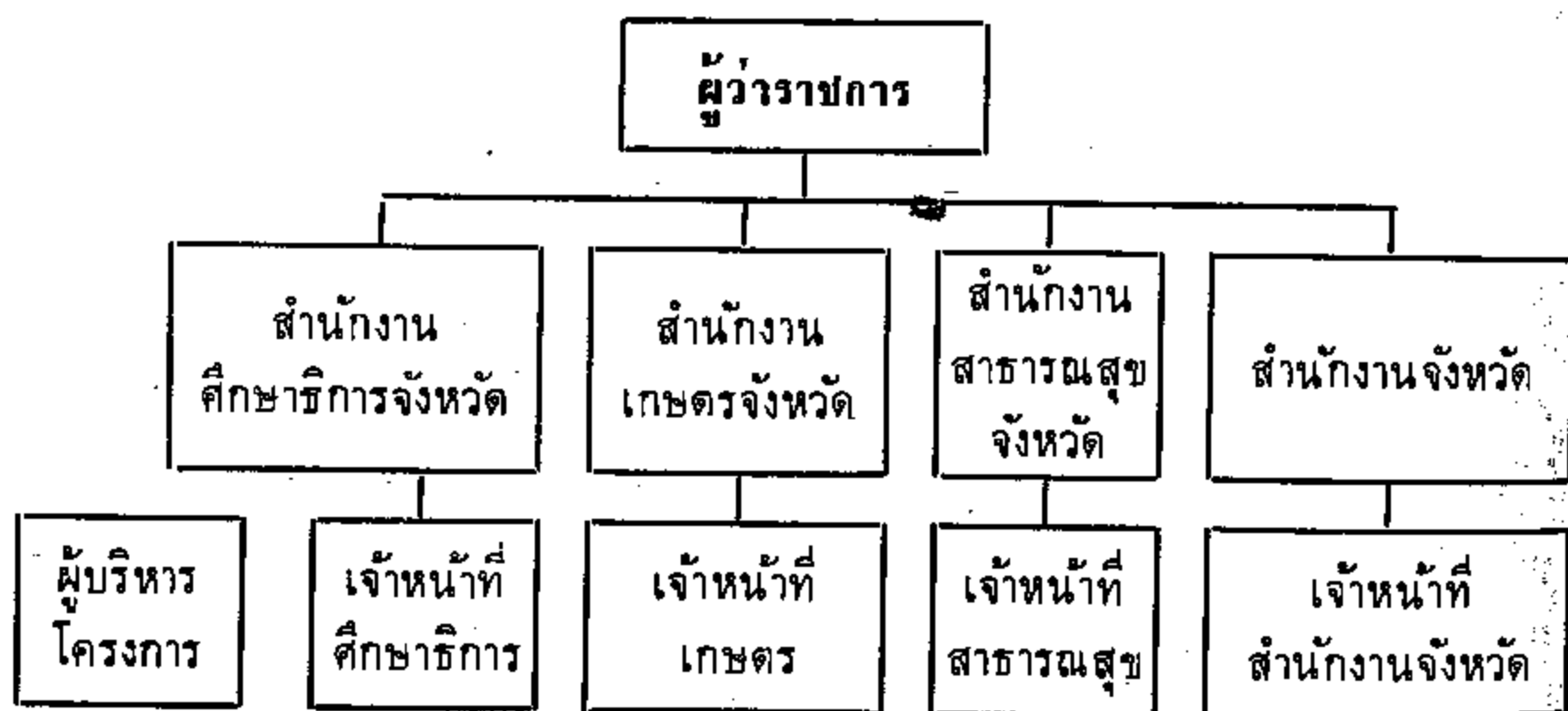
โดย ณรงค์ หิมสาร

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) ได้เน้นการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานโดยให้ 4 กระทรวงหลัก คือกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหอกในการพัฒนาชนบท กล่าวคือให้กระทรวงทั้ง 4 ได้มีการประสานงานกันเพื่อการวางแผนและปฏิบัติงานร่วมกันตั้งแต่ระดับกระทรวงไปจนถึงหน่วยปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนการปฏิบัติงาน และเป็นการส่งเสริมให้กิจกรรมของแต่ละหน่วยงานที่จัดนั้นได้มีส่วนเอื้ออำนวยผลประโยชน์แก่กันและกันได้ และนอกจากนั้นแล้วยังเป็นการประหยัดการใช้ทรัพยากรอีกด้วยกล่าวคือหน่วยงานหนึ่งอาจจะขอใช้เครื่องมือเครื่องใช้ของหน่วยงานหนึ่งได้ จากหลักการดังกล่าวข้างต้นนั้นการพัฒนาชนบทน่าจะบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในทางปฏิบัติจังหวัดเพียงแต่รวบรวมกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ไว้ในแผ่นกระดาษเดียวกันเท่านั้นเอง การปฏิบัติยังต่างคนต่างทำอยู่นั่นเอง ซึ่งก็เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจเพราะหน่วยงานของกระทรวงต่าง ๆ ในระดับจังหวัดก็ถือว่าตนเองยิ่งใหญ่ด้วยกันทั้งนั้น ยากแก่การที่จะหาแกนนำที่พอจะผสมผสานทรัพยากรต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยงานเพื่อการพัฒนาอย่างจริงจัง แม้จะอ้างมีองค์กรระดับท้องถิ่น เช่น กม. (กรรมการหมู่บ้าน) กสต. (กรรมการสภาตำบล) กพอ. (กรรมการพัฒนาอำเภอ) และ กพจ. (กรรมการพัฒนาจังหวัด) ก็ตามแต่กรรมการเหล่านี้ถ้าจะวิเคราะห์กันอย่างลึกซึ้งแล้ว เราจะเห็นว่าเป็นการอำนวยความสะดวกมากกว่าจะเป็นกรรมการผู้ปฏิบัติงาน ฉะนั้นจึงไม่มีผู้ปฏิบัติงานจริง ๆ เพราะทุกคนเป็นแต่เพียงกรรมการ ซึ่งจะมีเลขานุการของคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ไปรวบรวมเรื่องแล้วส่งผ่านกันไปตามลำดับชั้นเท่านั้นเอง ฉะนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าถ้าจะให้การ

LIERT

พัฒนาชนบทบังเกิดผลและได้ชื่อว่าเป็นการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน (Integrated Development) อย่างแท้จริงแล้ว ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งทีมงานเฉพาะกิจ (Team Project) ซึ่งทีมงานนี้จะประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญทั้งในด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการจาก 4 กระทรวงหลักมาร่วมมือกันปฏิบัติงานเฉพาะโครงการ เมื่อโครงการเสร็จสิ้นลงแล้วทีมงานก็จะสลายตัว บุคลากรที่มาจากหน่วยงานทั้ง 4 กระทรวงหลักก็กลับไปสู่งานของตนตามปกติ แต่ถ้ายังมีโครงการอื่น ๆ ที่จะปฏิบัติก็ยังคงดำเนินต่อไป ซึ่งการจัดทีมงานแบบนี้จะดูได้จากแผนภูมิที่แสดงไว้ดังนี้

จากแผนภูมินี้อธิบายได้ดังนี้ สมมุติว่าจังหวัดมีแผนพัฒนาจังหวัด โดยมีโครงการหนึ่งที่มีกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น กิจกรรมทางการศึกษา กิจกรรมทางสาธารณสุข กิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร และกิจกรรมทางด้านการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะต้องต่อเนื่องหรือมีความสัมพันธ์ และกิจกรรมแต่ละอย่างก็ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่เฉพาะด้าน เช่น กิจกรรมทางด้านการศึกษาต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม กิจกรรมด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวกับสุขอนามัยของบุคคลหรือชุมชนก็ต้องใช้บุคลากรที่มาจากสาธารณสุขจังหวัด อำเภอ หรือตำบล กิจกรรมทางด้านเกษตรก็ต้องใช้บุคลากรจากหน่วยงานการเกษตรจังหวัด อำเภอ ตำบล ใน

ขณะเดียวกันกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาถนนหนทาง บ่อน้ำ สร้างศาลา ก็ต้องใช้บุคลากรจากหน่วยพัฒนาการจังหวัด อำเภอ ตำบล เพื่อให้โครงการนี้บรรลุวัตถุประสงค์ จึงจำเป็นต้องตั้งทีมงานขึ้นมาซึ่งเราเรียกว่าทีมงานเฉพาะโครงการ (Team project) ซึ่งขั้นตอนต่อไปก็คือการเลือกหัวหน้าทีม ซึ่งหัวหน้าทีมนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจจะแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านวิชาการและด้านการบริหาร หัวหน้าทีมมีโอกาสนำทีมลูกทีมทำให้งานได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถแล้ว ย่อมจะต้องเป็นผู้มีลักษณะผู้นำที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับใครก็ได้ และเป็นผู้ที่ใช้ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ ความชำนาญ นำลูกทีมมากกว่าจะใช้อำนาจทางกฎหมาย เพราะอำนาจหรือบารมีของหัวหน้าทีมงานโครงการนี้ไม่ได้เกิดจากอำนาจที่ได้ตามกฎหมาย ตรงกันข้ามอำนาจหรือบารมีทางหัวหน้าทีมเกิดมาจากความเป็นผู้นำที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักใช้คนให้เหมาะกับงาน รู้จักใช้ความรู้ความสามารถให้เหมาะสมเป็นสำคัญ ฉะนั้นในการจัดทีมงานโครงการแบบผสมผสานนั้น หัวหน้าทีมอาจจะได้รับการแต่งตั้งมาจากผู้แทนของ 4 กระทรวงหลัก กระทรวงใดกระทรวงหนึ่งก็ได้ หรือเป็นผู้ที่มาจากกระทรวงอื่นก็ได้ เมื่อได้ผู้นำทีมงานโครงการแล้ว ทีมงานโครงการก็จะร่วมมือกันวางแผนการปฏิบัติงานโครงการนั้น ๆ ขั้นตอนนี้แหละจึงจะเรียกว่าเป็นขั้นตอนที่มีการผสมผสานกิจกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างจริงจัง (Integrated activities) เพราะทีมงานโครงการจะเป็นผู้วางแผนการ ใช้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานโครงการแบบผสมผสานนี้มีข้อที่ควรคำนึงอยู่บางประการดังนี้

1. หัวหน้าทีมไม่มีอำนาจที่จะลงโทษแก่ลูกทีมเพราะเป็นทีมงานที่จัดขึ้นเฉพาะกิจ แต่มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการทั้งหมด ส่วนการลงโทษนั้นยังเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด ฉะนั้นลูกทีมงานโครงการนี้อยู่ในสายการบังคับมาทางต้นสังกัด หัวหน้าทีมเพียงแต่รายงานถึงความประพฤติและความก้าวหน้าของงานให้ต้นสังกัดของลูกทีมทราบ
2. ทีมงานโครงการแบบผสมผสานนี้จะประสบความสำเร็จถ้าหากหน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ของตนที่ส่งไปร่วมงาน โดยการติดตามผลงานและความก้าวหน้าของงานตลอดเวลาตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบให้ตามสมควร

3. ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงจะต้องมีการประสานงานกัน และให้การสนับสนุนโครงการอย่างจริงจัง

4. ผู้นำทีมงานโครงการ จะต้องติดต่อและประสานงานกับผู้บังคับบัญชาของลูกค้าที่อยู่ตลอดเวลาเพื่อรายงาน ซึ่งแจ้งถึงความก้าวหน้าและปัญหาต่าง ๆ ของโครงการ

5. ผู้นำทีมจะต้องสามารถจูงใจลูกทีมให้ทำงานได้สำเร็จด้วยความศรัทธา ไม่ใช่ด้วยอำนาจ

6. หน่วยต้นสังกัดทางลูกทีมงานโครงการจะต้องให้ความมั่นใจ มั่นคงทางจิตใจแก่บุคคลที่ส่งไปร่วมทีมงานโครงการว่าพวกเขาจะได้รับการเอาใจใส่เหมือนปฏิบัติงานอยู่ต้นสังกัด

7. หน่วยต้นสังกัดจะต้องส่งผู้แทนที่มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงไปร่วมทีมงาน ไม่ใช่ส่งบุคคลที่หน่วยงานของตนไม่ต้องการแล้วไปร่วมทีมงานโครงการ

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นนั้นถ้าหากการพัฒนาแบบผสมผสานโดยการจัดตั้งทีมงานเฉพาะกิจคือ Team project ขึ้น งานการพัฒนาชนบทน่าจะมีผลงานเป็นขั้นเป็นอันมากขึ้นกว่าเดิม เพราะเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นเป็นเพียงการรวบรวมรายการกิจกรรมของแต่ละหน่วยงานเข้าด้วยกัน โดยมีคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด อำเภอ หรือตำบล รับผิดชอบเท่านั้นว่าหน่วยงานใดจะทำอะไรบ้าง ทำเมื่อใด และที่ใด ซึ่งถ้าดูอย่างผิวเผินแล้วก็อาจจะเข้าใจว่ามันเป็นการผสมผสานกันดีแล้ว แต่ถ้าหากพิจารณาให้ถ่องแท้แล้วเราจะพบว่าโครงการต่าง ๆ นั้นไม่ได้ผสมผสานกันเลย

ฉะนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งเชื่อว่าทุกหน่วยงานก็มีความตั้งใจสูงที่จะทำงานเพื่อประชาชนด้วยกันทั้งนั้น แต่วิธีการนั้นเรายังอยู่ห่างไกลความเป็นจริง ในขณะที่ประเทศของเรามีทรัพยากรอันจำกัด แต่มีความต้องการสูง แต่เราก็ไม่สามารถจะพัฒนาแบบไปรยหว่านได้อีกต่อไปแล้วเราจึงน่าจะเน้นคุณภาพมากขึ้น โดยการจัดโครงการที่มีการผสมผสานกันอย่างจริงทั้งในด้านการปฏิบัติการการใช้ทรัพยากร วิทยาการต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งก็เมื่อเราทำได้เช่นนี้แล้วกิจกรรมทั้งหลายทั้งปวงน่าจะอำนวยประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติเป็นส่วนรวม

พระประวัติและงานสำคัญเสียดลพระชนม์ชีพ
ของ
พันเอก พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตจาตุรนต์
ประธาน
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในรัชกาลที่ ๘
โดย

ณัฐวุฒิ สุธงษการม อ.บ.
ราชบัณฑิตในประเภทประวัติศาสตร์

ความเบื้องต้น

นายพันเอก พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตจาตุรนต์ อดีตประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ ๘ พระนามเดิม พระองค์เจ้าออกศคารนุทิศ ประสูติที่พระราชวังเดิม ธนบุรี เมื่อ ๙ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๔๒๖ เป็นพระโอรสในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ ชั้น ๔ เจ้าฟ้าจาตุรนต์รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ ต้นราชสกุลวงศ์ "จักรพันธ์ ณ ออยุธยา" กับหม่อมราชวงศ์สว่าง จักรพันธ์

หม่อมราชวงศ์สว่าง จักรพันธ์ นามเดิม หม่อมราชวงศ์สว่าง ศิริวงศ์ ธิดา พระองค์เจ้ามงคลเลิศ พระองค์เจ้ามงคลเลิศ ทรงเป็นพระองค์เจ้าหลานเธอในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ พระองค์เจ้ามงคลเลิศทรงเป็นพระโอรสในสมเด็จพระบรมราชาตามหัยกาเธอ กรมหมื่นมาตยาพิทักษ์ในรัชกาลที่ ๕ หม่อมราชวงศ์สว่าง จักรพันธ์ พระมารดาของกรมหมื่นอนุวัตจาตุรนต์ เป็นนางห้ามพระราชทาน ดังนั้น พระโอรสพระธิดาซึ่งเกิดจากหม่อมราชวงศ์สว่าง จักรพันธ์ ซึ่งเป็นนางห้ามพระราชทาน

LI RT

จึงดำรงพระยศเป็น “พระองค์เจ้า” ตั้งแต่ประสูติทุกพระองค์ตามฐานันดรศักดิ์แห่งราชวงศ์ของไทย ฉบับพิมพ์ พ.ศ. 2514 เช่น พระเชษฐภคินีร่วมพระบิดา พระมารดาของ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ มีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุพงษ์ จักรพรรดิ (พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าชายสรุจรวงศ์วราวัตร), พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงอรพณฑ์ประไพ, พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงสุทธีวิไลลักษณ์ และพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงประภาวสิทธิ์นฤมล เป็นต้น

นายพันเอก พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในรัชกาลที่ 8 ต้องทรงประสบความยุ่งยากในตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งพระองค์ทรงดำรงอยู่จนทรงตัดสินพระทัยปลงพระชนม์พระองค์เองด้วยพระแสงปืน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองของไทยสมัยระบอบมีรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้ขอกล่าวประวัติของพระองค์โดยสังเขปต่อจาก “ความเบื้องต้น” ดังต่อไปนี้

1. ประวัติและงานสำคัญ

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ทรงเป็นพระราชวงศ์ชั้นสูงศักดิ์ พระองค์หนึ่ง พระบิดา คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระจักรพรรดิพงษ์ ทรงเป็น พระอนุชาของพระบาทสมเด็จพระปิยมหาราช รัชกาลที่ 5 ร่วมพระชนกชนนีเดียวกันกับพระบาทสมเด็จพระปิยมหาราช ตรัสเรียกสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระจักรพรรดิพงษ์ว่า “ท่านกลาง” “ท่านกลาง” มาสิ้นพระชนม์ชีพเสียเมื่อ พ.ศ. 2443 เวลานั้นกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ พระชนมายุได้ 17 พรรษา พระนาม “ออสการ์” นั้นเป็นพระนามเจ้าฝรั่ง ประเพณีเอาชื่อฝรั่งมาชื่อพระโอรสพระธิดานี้มีมาแต่ในรัชกาลที่ 3 โดยพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานชื่อ พระราชโอรสพระองค์หนึ่งว่า พระองค์เจ้ายอชวอดิตัน ตามนามประธานาธิบดีคนแรกของสหรัฐอเมริกา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้พระราชทานนามใหม่ว่า พระองค์เจ้ายอดยัยยัก บวรราไชรส รัตนราชกุมาร คือ กรมพระราชวังบวรวิชัยชาญ ในรัชกาลที่ 5

ทรงเป็นกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์

ต่อมาในรัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2463 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาพระองค์เจ้าอศศการันุทิศขึ้นเป็นกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ดังคำประกาศพระบรมราชโองการ สถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศปรากฏพระเกียรติประวัติ มีข้อความดังต่อไปนี้

ประกาศ

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาล เป็นอดีตภาค 2463 พรรษา บัณฑิตยบันกาล มกกฎะสังวัจจรวฤศจิกายนมาสเอกาทสมสุรทิน ชิวะวาร โดยกาลนิยม

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ ฯลฯ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ฯลฯ

อนึ่ง ทรงพระราชดำริว่า พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอศศการันุทิศ เป็นพระโอรสของสมเด็จพระเจ้าวรวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจาตุรนต์รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ มีน้ำพระทัยมั่นคง ประกอบด้วยความอดสาหะเป็นอันมาก เดิมได้เข้าเป็นนักเรียนนายร้อยทรงศึกษาวิชาจนสอบไล่ได้ชั้น 6 แล้วได้เข้ารับราชการในกรมทหารบกที่ 1 มหาดเล็ก รักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ครั้งรัชกาลที่ 5 ได้โดยเสด็จพระราชดำเนินพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงประพาสหัวเมืองต่าง ๆ ในหน้าที่ราชองครักษ์เป็นหลายคราว ด้วยความอดสาหะต่อหน้าที่ราชการจึงได้รับพระราชทานยศเลื่อนขึ้นโดยลำดับตั้งแต่เป็นนายร้อยตรีจนเป็นนายร้อยเอก ได้เคยรับราชการทหารตำแหน่งต่าง ๆ มีตำแหน่งนายทหารประจำแผนกที่ 2 กรมเสนาธิการทหารบกเป็นต้น และเป็นราชองครักษ์ประจำด้วย

ในส่วนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอศศการันุทิศก็ได้เป็นผู้ที่ได้ทรงคุ้นเคยโดยสนิทสนมมาช้านาน เมื่อพระพุทธศักราช 2447 ครั้งยังทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระยุพราช ทรงพระผนวชประทับอยู่ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอศศการันุทิศ ก็ได้โดย

LI RT

เสด็จทรงผนวชร่วมพระราชสำนักด้วย ครั้นเมื่อเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้วก็ทรงรับราชการอยู่ในกรมทหารบก ได้รับพระราชทานเลื่อนยศขึ้นเป็นนายพันตรี และเป็นราชองครักษ์ประจำแล้วเป็นราชองครักษ์พิเศษสืบมา ได้โดยเสด็จพระราชดำเนิ ณ ที่ต่างๆ ในหน้าที่ราชองครักษ์ภักดีต่อได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทเป็นอันมาก ถึงแม้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าออกศคาร์นุทิศจะมีได้เป็นพระโอรสองค์ใหญ่ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจาดุรนต์วัศมิ กรมพระจักรพรรดิพงษ์ ก็เป็นผู้สมควรจะได้รับพระมหากรุณาธิคุณยกย่องขึ้นไว้ให้เป็นพระองค์เจ้าต่างกรม เป็นที่เชิดชูพระเกียรติยศสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจาดุรนต์วัศมิ กรมพระจักรพรรดิพงษ์พระองค์หนึ่งได้

จึงได้มีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งให้สถาปนา พระเจ้าบรมวงศ์ พระองค์เจ้าออกศคาร์นุทิศ ขึ้นเป็นพระองค์เจ้าต่างกรมมีพระนามตามสุพรรณบัฏว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตรจาดุรนต์ ครุฑนามทรงศักดิ์นา 11000 ตามพระราชกำหนดอย่างพระเจ้าบรมวงศ์พระองค์เจ้าต่างกรม ให้ทรงพระชนมายุ พรรณ สุข พล ปฏิภาณ คุณสารสมบัติ สรรพศิริสวัสดิ พิพัฒนามงคล วิบูลย์ศุภผล มโหฬารทุกประการ

ให้ทรงตั้งเจ้ากรมเป็นหมื่นอนุวัตรจาดุรนต์ ถือศักดินา 500

ให้ทรงตั้งปลัดกรมเป็นหมื่นวิมลกิจจารักษ์ ถือศักดินา 300

ให้ทรงตั้งสมุหบัญชีเป็นหมื่นพลราช ถือศักดินา 200

ให้ผู้ซึ่งได้เลื่อนและรับตำแหน่งบรรดาศักดิ์ทั้ง 4 นี้ ทำราชการในหลวงและในกรมตามอย่างธรรมเนียมเจ้ากรม ปลัดกรม สมุหบัญชี ในพระองค์เจ้าต่างกรมทั้งปวงสืบไป ขอให้มีความสุขสวัสดิ์ เจริญ เทอญ”

เมื่อทรงเป็นกรมหมื่นอนุวัตรจาดุรนต์พระชนมายุได้ 37 พรรษา นายพันเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตรจาดุรนต์ ได้ทรงศึกษาวิชาทหาร ได้ทรงรับราชการทหาร ดำรงพระยศครั้งสุดท้ายเป็นนายพันเอก ทรงดำรงตำแหน่งราชเลขาธุการในพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 อยู่คราวหนึ่ง ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เนื่อง

* พระโอรสพระองค์ใหญ่ของสมเด็จพระเจ้าฟ้า ๔ กรมพระจักรพรรดิพงษ์ คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นอนุพงษ์จักรพรรดิ สิ้นพระชนม์เมื่อ 14 กรกฎาคม 2475

จากเหตุที่พระองค์ท่านทรงสนิทสนมกับพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และเคยทรงดำรงตำแหน่งราชเลขาการในพระองค์ในรัชกาลที่ 7 นี้เองได้เป็นผลให้รัฐบาลนายพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีแห่ง “คณะราษฎร” ได้อัญเชิญมาเป็นประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ 8 ดังจะได้กล่าวถึงต่อไปข้างหน้า ทั้งประกอบด้วยบุคคลสำคัญในคณะราษฎร รู้จักพระองค์ดีว่าทรงเป็นเจ้านายที่ไม่ได้ถือพระองค์ และทรงเป็นนักประชาธิปไตย ดังปรากฏอยู่ในบทความของท่านปรีดี พนมยงค์ นั้นแล้ว*

ทรงเป็นประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ 8

เราทราบกันดีอยู่แล้วว่าในรัชกาลที่ 7 นั้น เกิดการปฏิวัติรัฐประหารเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองแผ่นดินจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญหรือระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงประสบปัญหายุ่งยากทางการเมืองกับรัฐบาล ซึ่งมีนายพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) นายกรัฐมนตรี ในเวลานั้น จนพระองค์ไม่ทรงสามารถจะดำรงตำแหน่งพระมหากษัตริย์ต่อไปอีก จึงได้ทรงลาออกจากตำแหน่งพระมหากษัตริย์ทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 เป็นอันสิ้นรัชกาลที่ 7 รัฐบาลพระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีอันชาญฉลาด จึงได้อัญเชิญพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ครองราชสมบัติสืบมา นับเป็นรัชกาลที่ 8 แห่งราชวงศ์จักรีวงศ์ แต่เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8 ยังทรงพระเยาว์และกำลังทรงศึกษาวิชาการอยู่ ณ ต่างประเทศ จึงต้องมีคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2475 ซึ่งประกาศใช้อยู่ในเวลานั้น สภาผู้แทนราษฎรอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10 แห่งรัฐธรรมนูญ ได้ลงมติในวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2477 ตั้งคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งประกอบด้วย

* เรื่อง “ความเป็นไปบางประการภายในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” โดยนายปรีดี พนมยงค์ พ.ศ. 2515

1. นายพันเอก พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ เป็นประธาน คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

2. นายนาวตรี พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ร.น.

3. เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม)

ตามประกาศตั้งคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ลงวันที่ 7 มีนาคม 2477 ของประธานสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวนั้น มีข้อตกลงว่าด้วยอำนาจของคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ว่า "ในการลงมติวินิจฉัยข้อปรีกษานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ และในการลงนามในเอกสารราชการให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อย่างน้อย 2 ท่าน เป็นผู้ลงนาม

ประธานสภาผู้แทนราษฎรผู้ลงนามในประกาศตั้งคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ก็คือ "พระเวียงวิรัชชพักษ์" รองประธานสภาคนที่ 1 ลงนามแทนประธานสภาเวลานั้น เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่ทางรัฐบาลได้ให้ไปเฝ้าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ประเทศอังกฤษ

เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งประกาศตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์มายังผู้ได้รับแต่งตั้งให้ทราบแล้ว คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ทั้ง 3 คน ได้มีหนังสือตอบมายังประธานสภาผู้แทนราษฎร มีข้อความว่าดังนี้

พระที่นั่งราชกรัณยสภา

วันที่ 8 มีนาคม พุทธศักราช 2477

แจ้งความมายังประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตามหนังสือลงวันที่ 8 เดือนนี้ โดยที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเยาว์อยู่ จึงทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ สภาผู้แทนราษฎรจึงลงมติตั้งข้าพเจ้าทั้ง 3 เป็นคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์โดยมีข้อตกลงว่า ในการลงมติวินิจฉัยข้อปรีกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ และในการลงนามในเอกสารราชการ ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อย่างน้อย 2 คน เป็นผู้ลงนามนั้นข้าพเจ้าได้รับทราบความตกลงแล้ว

LI RT

อันหน้าที่ที่ข้าพเจ้าได้รับมติเลือกตั้งจากสภาผู้แทนนี้ รู้สึกว่าเป็นเกียรติยศอันสูงและสำคัญมาก ข้าพเจ้าจะได้ตั้งใจเพียรพยายามที่จะปฏิบัติราชการในหน้าที่นั้นจนสุดกำลังและสติปัญญาที่สามารถจะพึงกระทำได้ให้ถูกต้องตามระบอบรัฐธรรมนูญจตุรประการ เพื่อยังความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรัฐธรรมนูญสืบไป

(ลงพระนามและนาม) { อนุวัตน์จาตุรนต์
อาทิตย์ทิพอาภา
เจ้าพระยายมราช

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้ปฏิญาณตนต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2477 มูลเหตุที่พระองค์ท่านจะได้ดำรงตำแหน่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ท่านปรีดี พนมยงค์ มั่นสมองของคณะราษฎรและรัฐบุรุษอาวุโส ได้เขียนไว้ในบทความเรื่อง “ความเป็นไปบางประการภายในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” ได้เขียนถึงกรณีนี้ไว้ดังต่อไปนี้ ซึ่งเป็นการถูกต้องอย่างยิ่ง เพราะท่านผู้เขียนต่อมาก็ได้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ด้วยเหมือนกัน ท่านผู้อ่านจะได้ทราบถึงสภาพการเมืองในยุคเปลี่ยนรัชกาลที่ 7 มาเป็นรัชกาลที่ 8 ดังต่อไปนี้

“คณะรัฐมนตรีที่นายพันเอก พระยาพหลฯ เป็นนายกรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว พิจารณาเห็นว่าสมควรเสนอสภาผู้แทนราษฎรตั้งผู้สำเร็จราชการในทันใด ภายหลังจากที่สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบในการอัญเชิญพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอานันทมหิดล ขึ้นทรงราชย์ในวันที่ 7 มีนาคม นั้น ในการนี้ก็ต้องทาบตามท่านที่คณะรัฐมนตรี เห็นว่าสมควรเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ล่วงหน้า ดังนั้นจึงได้มอบให้นายกรัฐมนตรี และข้าพเจ้า (ท่านปรีดี พนมยงค์ เวลานั้นยังเป็นหลวงประดิษฐมนูธรรม) ในฐานะ

* นายปรอเมทย์ พึ่งสุนทร และนายเปื้อง ศรีภักดิ์ จัดพิมพ์ไว้ในโอกาส 11 พฤษภาคม 2515

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไปเฝ้าสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระนริศรานุวัดติวงศ์ เพื่อกราบทูลขอให้ทรงรับเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่ด้วย แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนริศราฯ รับสั่งว่าพระองค์เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ถ้าจะทรงรับเป็นผู้สำเร็จราชการสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่แล้วก็มีผู้ติฉิน นินทาว่าพระองค์นั้นต้องการจะเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตลาดกาล จึงขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาพระบรมวงศ์องค์อื่นและข้าราชการผู้ใหญ่ที่สมควรเถิด

คณะรัฐมนตรีจึงประชุมกันสมควรมีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ 3 ท่าน ประกอบเป็นคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์โดยมีพระบรมวงศ์องค์หนึ่งเป็นประธาน อีกองค์หนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการในคณะ และอีกท่านหนึ่งเป็นข้าราชการผู้ใหญ่ที่มีความรู้ความชำนาญในราชการแผ่นดิน

ในการพิจารณาพระบรมวงศ์ที่สมควรเป็นประธานผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้นก็ปรากฏว่า พระบรมวงศ์ส่วนมากในขณะนั้นได้เสด็จไปประทับอยู่ในต่างประเทศ ภายหลังที่เรียกว่า “กบฏบวรเดช” ส่วนท่านที่ยังทรงอยู่ในสยาม นอกจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนริศราฯ ก็มีเจ้านายที่ทรงกรมอยู่องค์หนึ่ง คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอศคารนุทิศ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ซึ่งเป็นพระโอรสในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระจักรพรรดิพงษ์ ซึ่งนายพันเอกพระยาพหลฯ คู่กันเคยกับท่าน เพราะรับราชการเป็นรองควรภิษของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ด้วยกัน ส่วนข้าพเจ้านั้นพระองค์ท่านทรงรู้จักข้าพเจ้าตั้งแต่ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาอยู่ในปารีส คือ เมื่อครั้งพระองค์ท่านตามเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร ซึ่งเป็นพระภคินีร่วมพระชนกและพระชนนีของสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลฯ เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงทรงไปรักษาพระองค์ในประเทศฝรั่งเศส เสด็จในกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ได้รับสั่งให้ข้าพเจ้านำพระองค์ท่านทัศนาวจรกรุงปารีสหลายครั้ง ข้าพเจ้านับถือท่านมากที่ได้เห็นพระจริยวัตรเยี่ยงนักประชา-

ชิปไตยไม่ทรงถือองค์ว่าเป็นเจ้านายที่สูงศักดิ์ บางครั้งทรงลงพระหัตถ์ทำพระกระยาหารที่ครัวสถานทูตด้วยพระองค์เอง ข้าพเจ้ายังจำได้ว่ามีอาหารเสวยบางอย่างที่โอชะซึ่งข้าพเจ้าศึกษาจากพระองค์โดยรับเป็นผู้ซื้ออาหารสดถวายตามที่ทรงวาน แล้วเป็นลูกมือท่านส่วนหนึ่งเท่านั้น

เมื่อนายพันเอก พระยาพหลฯ และข้าพเจ้าไปเฝ้าเสด็จในกรมพระองค์นั้นเพื่อขอประทานอนุญาตเสนอพระนามท่านต่อสภาผู้แทนราษฎรให้ลงมติเห็นชอบในการตั้งท่านเป็นประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ท่านก็ได้ประทานอนุญาต

ครั้นแล้ว พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ราชเลขานุการในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ได้เสด็จมาพบ พ.อ. พระยาพหลฯ และข้าพเจ้าที่วังปารุสกวัน ได้ทรงนำเอกสารต่าง ๆ มาให้ พ.อ. พระยาพหลฯ และข้าพเจ้าพิจารณา พ.อ. พระพหลฯ และข้าพเจ้าเห็นว่า พระองค์ได้ทรงร่วมมือกับรัฐบาลเป็นอย่างดี จึงได้ทบทวนท่านที่จะขอเสนอพระนามเป็นผู้สำเร็จราชการอีกพระองค์หนึ่ง พระองค์ยินดี (ใน ส่วนที่เกี่ยวกับข้าพเจ้านั้น พระองค์ทรงรู้จักข้าพเจ้าตั้งแต่พระองค์ศึกษาในประเทศอังกฤษ และได้มาเยือนปารีสหลายครั้งซึ่งได้กรุณาให้ข้าพเจ้าเป็นมัคคุเทศก์ของพระองค์ บางครั้งข้าพเจ้าเห็นว่าพระองค์ท่านไม่ถือว่าสูงศักดิ์ แต่ทรงบำเพ็ญองค์เยี่ยงนักประชาธิปไตย ต่างกับพวกปลายแถวพระราชวงศ์บางคนที่อวดอ้างเป็นเจ้ายิ่งกว่าหม่อมเจ้า)

ในส่วนข้าราชการผู้ใหญ่ นั้น คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มหาอำมาตย์นายก¹ เจ้าพระยาอมราช ชาติเสนางคนรินทร์ฯ ซึ่งเคยรับราชการเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในตำแหน่งสำคัญ ๆ อาทิ เป็นอุปทูตรักษากรุณสถานทูตสยามกรุงลอนดอนระหว่างสยามพิพาทกับฝรั่งเศสเมื่อ ร.ศ. 112 ต่อมาเป็นสมุห

1. ในสมัยนั้น ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มียศชั้นมหาอำมาตย์นายก นั้นมี 2 ท่านเท่านั้น คือ เจ้าพระยาอมราช (ปิ่น สุขุม) กับมหาอำมาตย์นายก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอชั้น 4 กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ (พระองค์เจ้าเทวัญอุไทยวงศ์) ต้นราชสกุลวงศ์ “เหวกุล”

เทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ซึ่งปกครองบริเวณ 7 หัวเมืองของไทยอิสลามด้วย ต่อมาได้เป็นเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ กระทรวงนครบาล ครั้นถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ แล้วกราบบังคมทูลลาออกจากตำแหน่ง ท่านผู้นี้จึงมีอาวุโสสูงสุดในบรรดาข้าราชการผู้ใหญ่ พ.อ. พระยาพหลฯ ขอให้ข้าพเจ้าไปกราบเรียนทาบตามท่าน แต่ข้าพเจ้าขอตัว เกรงว่าจะมีผู้ครหาว่าข้าพเจ้าลำเอียงญาติผู้ใหญ่ของข้าพเจ้า (ดูภาคผนวก) ดังนั้นจึงขอให้ พ.อ. พระยาพหลฯ ทาบตามท่านเอง เมื่อทาบตามแล้วท่านยินยอมอนุญาตให้เสนอนามท่านต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อลงมติตั้งท่านเป็นคนหนึ่งในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ครั้นเมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบตามข้อเสนอของรัฐบาลให้อัญเชิญพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอานันทมหิดลเป็นพระมหากษัตริย์แล้ว ต่อมาในวันที่ 7 มีนาคมนั้นเองสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ลงมติเห็นชอบในการตั้งคณะผู้สำเร็จราชการประกอบด้วย พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ประธานผู้สำเร็จราชการ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ผู้สำเร็จราชการ มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยายมราชฯ (ปั้น สุขุม) ผู้สำเร็จราชการ ตั้งข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงประจำประวัตินี้ได้กล่าวมาแล้วแต่ข้างต้น

2. พระกรณียกิจในตำแหน่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ทรงปฏิบัติราชการในหน้าที่ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ 8 มาด้วยความเรียบร้อยตามราชประเพณีและระบบราชการไทย เช่น ได้ประกาศเฉลิมพระนามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ลงวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2477 ว่า

(1) ประกาศเฉลิมพระนามสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

โดยที่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ปรึกษาดำเนินการด้วยคณะรัฐมนตรีเห็นชอบพร้อมกันว่า

LI RT

ในระหว่างที่ประชาชนชาวสยามยังมีได้ถวายพระปรมาภิไธยแต่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกอันจะพึงมีตามราชประเพณีนั้น เป็นการสมควรที่จะเฉลิมพระนามให้เหมาะสมแก่พระเกียรติ

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์จึงให้ประกาศเฉลิมพระนาม สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ประกาศมา ณ วันที่ 25 มีนาคม พุทธศักราช 2477

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(2) ประกาศถวายพระนามพระอัยยิกา พระราชบิดาและพระราชชนนี

โดยที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้เสด็จขึ้นครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์ เป็นการสมควรที่จะถวายพระนามแด่พระอัยยิกาเจ้า พระราชบิดา และพระราชชนนี ตามพระราชประเพณี

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงประกาศให้ชานพระนามพระอัยยิกาเจ้า พระราชบิดา และพระราชชนนี ดังต่อไปนี้คือ
พระอัยยิกาว่า สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า
พระราชบิดาว่า สมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ามหิตลลดาธิบดี กรมหลวงสงขลานครินทร์

พระราชชนนีว่า พระราชชนนีศรีสังวาลย์

ประกาศมา ณ วันที่ 5 มีนาคม พุทธศักราช 2477

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

LI RT

ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2478 มีประกาศเฉลิมพระเกียรติยศพระราชบิดา
พระเชษฐภคินีและพระอนุชาในรัชกาลที่ 8 ดังข้อความในประกาศต่อไปนี้

(3) ประการเฉลิมพระเกียรติยศพระราชบิดา พระเชษฐภคินีและพระ
อนุชา

โดยที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร เป็นพระ
โสดรเชษฐภคินีแห่งสมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์
อยู่ในชั้นพระบรมวงศ์ผู้ใหญ่อัน สูงศักดิ์และพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา กับ
พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดชก็เป็นพระราชโสดรเชษฐภคินีและพระราช-
โสดรอนุชา ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการสมควรเฉลิมพระเกียรติยศขึ้นไว้ให้สมแก่
ฐานะในชาติตติยวงศ์ทั้ง 3 พระองค์

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึง
ประกาศเฉลิมพระเกียรติยศ ดังต่อไปนี้

สมเด็จพระเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร เป็นสมเด็จพระ
ราชบิดาเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนาเป็นสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้า
กัลยาณิวัฒนา

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช เป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ
เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช

ขอให้ทรงเจริญพระชนมายุ วรณ สุข พล ปฏิภาณ คุณสารสมบัติสรวพ-
สิริสวัสดิพิพัฒมงคลวิบุลยศุภผล สพลเกียรติยศ เตชานุภาพมโหฬาร ทุกประการ

ประกาศมา ณ วันที่ 10 กรกฎาคม พุทธศักราช 2478

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

LI RT

ในเวลานั้นสถานะทางการเมืองกำลังซับซ้อนปั่นป่วนทุกวิถีทาง เริ่มมีมาแต่ในรัชกาลที่ 7 เป็นการต่อสู้ระหว่างระบอบใหม่กับระบอบเก่า เป็นการต่อสู้ระหว่างคนเก่ากับคนใหม่ จนกระทั่งในหลวงรัชกาลที่ 7 ต้องสละราชสมบัติในสมัยที่พระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะราษฎรทำการปฏิวัติเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ซึ่งเป็นวันที่ไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์แห่งชาติไทยในเวลาที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ทรงเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นั้นมีกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งรัฐบาลเสนอมາซึ่งเป็นกฎหมายที่กระทบกระเทือนผลประโยชน์ฝ่ายพระราชวงศ์มีอยู่เป็นอันมากเหลือที่จะพรรณา เพราะฉะนั้นใครก็ตามที่อยู่ในฐานะประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ย่อมต้องประสบความยุ่งยากหนักใจเหลือที่จะพรรณา ไหนจะต้องคำนึงถึงสถาบันกษัตริย์ ไหนจะต้องคำนึงถึงคณะราษฎรคณะรัฐบาล กรณีบางประการที่เกิดขึ้นตัดสินใจยาก เพราะฉะนั้นเสด็จในกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ย่อมต้องทรงประสบความหนักพระทัยเป็นอย่างยิ่ง ทรงอยู่ในระหว่างเขาควายนอันตรายล้อมรอบพระองค์ ทรงปฏิบัติราชการด้วยความยากพระทัยอย่างยิ่งยวดสุดที่จะพรรณา ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงพระประวัติเรื่องนี้ เรืองเจ้านายในพระราชวงศ์พระองค์นี้เพื่อเชิญชวนท่านผู้อ่านทั้งหลายให้เห็นน้ำพระทัยของพระองค์ที่ทรงเสียสละพระชนม์ชีพเพื่อชาติบ้านเมืองมาในอดีตพระองค์หนึ่ง เราเห็นใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายคณะราษฎรหรือรัฐบาล และฝ่ายพระราชวงศ์ เหตุการณ์บ้านเมืองจำเป็นจะต้องเกิดเป็นเช่นนั้นโดยไม่มีทางเลือกเสียได้ ในระบอบรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นของใหม่สำหรับประเทศไทยในสมัยนั้น บุคคลในพระราชวงศ์ก็ดี ในคณะราษฎรก็ดีต่างก็ประสบวิบากกรรมกันทั้งสองฝ่าย เหลือที่จะพรรณาเหมือนกัน แต่ก็เป็นที่ละครการเมืองที่จะต้องแสดงกันไปอย่างเต็มความสามารถโดยมิหยุดยั้ง

(4) เสด็จเปิดสมัยประชุมสามัญสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในรัชกาลที่ 8

มีพระราชกฤษฎีกาเปิดสมัยประชุมสามัญครั้งแรกสมัยมีคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในวันที่ 1 สิงหาคม 2478 คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้กระทำพิธีเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยสามัญ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม โดยประทับและยืน

ณ บัลลังก์ประธานและรองประธาน พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ทรงกล่าวเปิดประชุมอย่างยืดยาวว่าดังต่อไปนี้

“ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหลาย ในศุภมงคลดิถีวันเปิดสมัยประชุมสามัญสภาผู้แทนราษฎรประจำปี พุทธศักราช 2478 นี้ คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์มีความยินดีที่จะแจ้งให้ท่านสมาชิกทั้งหลายทราบว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเกษมสำราญเป็นปกติดีทุกประการและภายในสัปดาห์นี้คงจะได้ทรงหาโอกาสเสด็จกลับเข้ามาสู่พระนครเพื่อให้อาณาประชาราษฎร์ได้ชมพระบารมีเป็นที่วิสาสะต่อกันและกันระหว่างองค์พระประมุขประชาชนชาวสยาม

รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ดำเนินนโยบายดังที่ได้แถลงไว้ ณ วันที่ 22 กันยายน พุทธศักราช 2477 นั้นเป็นลำดับมา

การเจริญทางพระราชไมตรีกับนานาประเทศเป็นไปโดยสนิทสนมทุกประการ ในส่วนหลัก 6 ประการนั้นไม่จำเป็นจะต้องกล่าวถึงหลักสิทธิเสมอภาคและหลักเสรีภาพเพราะได้รับผลแล้วตามความในรัฐธรรมนูญ

ในส่วนหลักเอกราชนั้น ด้วยวิริยะอุตสาหะของสภาผู้แทนราษฎรบรรดาประมวลกฎหมายต่าง ๆ ได้มีพระราชบัญญัติประกาศใช้โดยครบถ้วนแล้ว ประจวบกับขณะนี้บรรดาหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีกับนานาประเทศเกือบจะหมดอายุทุกฉบับแล้ว รัฐบาลจึงจะได้หาโอกาส ขอเจรจาแก้ไขในเวลาอันควรเพื่อที่จะให้หนังสือสัญญาเหล่านั้นเป็นแบบเสมอภาคโดยบริบูรณ์

อิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีและสมรรถภาพแห่งการศาล ย่อมอาศัยฐานะของตุลาการเป็นเครื่องประกอบเมื่อได้มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการฉบับใหม่ประกาศใช้แล้วก็ย่อมเป็นเครื่องส่งเสริมการศาลส่วนหนึ่ง

ในการทหารนั้น เนื่องด้วยงบประมาณซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้อนุญาตไว้ กำลังกองทัพบก กองทัพเรือ และกำลังทางอากาศ ก็จะได้รับงบบำรุงให้มีความมั่นคงเข้มแข็งเหมาะแก่ฐานะที่มีหน้าที่ป้องกัน พระราชอาณาจักรให้ดำรงคงอยู่ในสันติสุขและอิสระภาพ

ในส่วนหลักความสงบสุขภายในนั้นถ้าจะกล่าวถึงการปราบปรามป้องกันโจรผู้ร้ายแล้ว รัฐบาลได้กระทำการปราบปรามป้องกันด้วยวิธีต่าง ๆ เป็นผลสำเร็จดังปรากฏตามสถิติคืออุกฉกรรณว่ามีจำนวนลดน้อยลงเป็นอันมาก นับว่าเป็นการปราบปรามป้องกันโจรกรรมซึ่งลุลงตามอยู่ในปี พ.ศ. 2476 และต้นปี พ.ศ. 2477 นั้นให้สงบลงแล้ว

ในการปกครองลักษณะเทศบาลรัฐบาลได้จัดตั้งให้มีสภาจังหวัดและให้มีการประชุมสภาจังหวัดต่าง ๆ แล้ว ก็ได้จัดให้มีผู้ตรวจการเทศบาลไปช่วยเหลือการเทศบาลทางจังหวัดด้วย บัดนี้จะได้จัดการเปลี่ยนฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่ให้เป็นเทศบาลต่อไป

ส่วนการทางการช่วยเหลือสุขาภิบาล หรือเทศบาลในการสาธารณูปโภค การราชทัณฑ์และการสาธารณสุขนั้นก็ได้นำเงินการขยายงานเต็มตามกำลังเงินที่มีอนุญาตไว้ในงบประมาณ ท่านสมาชิกในจังหวัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คงจะได้เห็นประจักษ์แล้วว่าได้มีการทำถนนหลายสาย มีการตั้งโรงไฟฟ้าทำความตกลงลดอัตราค่ากระแสไฟฟ้า มีการสร้างโรงพยาบาลและสุขศาลาและมีการอบรมเจ้าพนักงานผู้ช่วยแพทย์ดังนี้ เป็นต้น

อนึ่ง เพื่อให้ราชการส่วนภูมิภาคดำเนินไปด้วยสมรรถภาพและความประสานกันให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ได้จัดให้มีการประชุมบรรดาข้าหลวงประจำจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งได้มาประชุมกันในพระนคร* ปรากฏว่าได้เป็นผลสำเร็จสมความมุ่งหมาย

ในส่วนหลักเศรษฐกิจนั้นได้ดำเนินการและขยายการตามระเบียบและโครงการที่มีอยู่แล้วในการเกษตรและการประมง ได้บำรุงการผสมพันธุ์โคและเลี้ยงโค ได้จัดการปราบปรามและป้องกันโรคสัตว์ และโรคพืชได้แจกจ่ายพันธุ์ข้าวและได้จัดให้มีการประกวดกสิกรรมตามจังหวัดต่าง ๆ กับทั้งได้จัดการจำกัดยางตามความตกลงระหว่างประเทศซึ่งฝ่ายไทยได้รับมูลค่าโควต้า 40,000 ตัน และบรรดาภาคีได้รับรองแล้วและได้เตรียมการบำรุงฝ้ายและสำรวจพืชพรรณอื่น ๆ ที่สมควรจะบำรุง เช่นพริกไทย ยาสูบ และปอ เป็นต้น กับทั้งได้สำรวจหนองบึง เพื่อการประมงด้วย ส่วนการชลประทานนั้นได้ขยายการตามโครงการก็ได้ลอกคลองและบำรุงคลองบางแห่งด้วย ในการโลหกิจได้ขยายการควบคุมการทำเหมืองแร่บางแห่ง ในการป่าไม้ได้เตรียมการตั้งสหกรณ์ขึ้นอีกหลายจังหวัด

* ประชุมกัน ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม นับเป็นการประชุมข้าหลวงประจำจังหวัดครั้งแรก หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน เมื่อ พ.ศ. 2478 สมัยท่านปรีดี พนมยงค์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ในการรถไฟ ได้ดำเนินการก่อสร้างสายขอนแก่น – อุดร ในการไปรษณีย์ โทรเลขได้ดำเนินการเปลี่ยนเครื่องโทรศัพท์ในกรุงเทพฯ ให้เป็นชนิดต่อเอง กับทั้งได้ขยายการวิทยุและการคลังออมสินด้วย ในการเจ้าท่าได้จัดการควบคุมการนำร่องและขยายการจดทะเบียนเรือ ส่วนการบินพลเรือนนั้นได้ดำเนินการสร้างสนามบินในที่ที่จำเป็น ในการวิทยาศาสตร์ก็ได้ร่วมมือกับกรมเกษตรและการประมงเพื่อประโยชน์แก่การเกษตร ในงานของกรมทะเบียนการค้าก็ได้ขยายการใช้มาตราซึ่งดวงวัดออกไปเป็นลำดับ ส่วนการพาณิชย์นั้นก็ได้สอดส่องการเคลื่อนไหวแห่งการค้าและกำลังปรับปรุงระเบียบการอยู่

ในหลักการศึกษานั้น ได้ขยายการประถมศึกษาโดยจัดตั้งโรงเรียนประชาบาลขึ้นในตำบลต่างๆ ส่วนการมัธยมศึกษาในกำลังปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการตลอดทั้งจัดทำตำราตามความต้องการด้วย การวิสามัญศึกษาก็ได้ขยายออกไปทุกแผนก เช่นแผนกเกษตรกรรมก็ได้ขยายออกไปตามต่างจังหวัดต่างๆ และแผนกพาณิชย์กรรมก็ได้เปิดโรงเรียนขึ้นอีกหลายจังหวัด ส่วนอุดมศึกษานั้นมีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งได้ปรับปรุงให้ได้มาตรฐานกับมหาวิทยาลัยในอาระประเทศแล้ว ในการพลศึกษานั้นได้จัดการปรับปรุงให้เป็นประโยชน์กับความสำคัญแห่งการศึกษาแผนกนี้ คือ ให้ประกอบด้วยกายบริหาร การกีฬา การสุขาภิบาล โรงเรียน การลูกเสือ และการอนุสภากาชาด ตลอดทั้งฝึกวิชาทหารเพื่อประโยชน์แก่วินัยอันดีของยุวชน ตลอดทั้งการตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา และการสร้างสนามกีฬาแห่งชาติด้วย การฝึกหัดอบรมครูอาจารย์ ตลอดทั้งการปรับปรุงและส่งเสริมฐานะของครูอาจารย์โดยทั่วไป ก็ได้รับความเอาใจใส่เป็นอย่างดีเช่นเดียวกัน ในงานของกรมธรรมการได้อุปถัมภ์บำรุงการศาสนาและส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมกับทั้งการอบรมศีลธรรมอันดีแก่ประชาชนด้วย ในทางศิลปากรได้ขยายกิจการแห่งโรงเรียนศิลปากรกับทั้งได้ส่งเสริมกิจการแห่งโบราณสถานศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานชาติตลอดจนการจัดตั้งสาขาของหอสมุดแห่งชาติตามจังหวัดต่างๆ ด้วย

ราชการทุกส่วนดังกล่าวแล้วจะเจริญก้าวหน้าไปได้ก็ด้วยอาศัยกำลังคนและกำลังเงิน ประกอบด้วยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชน

การปรับปรุงฐานะของข้าราชการเพื่อให้เหมาะสมแก่ความต้องการทั้งสองฝ่าย คือ ทั้งฝ่ายราชการและฝ่ายข้าราชการ กับทั้งการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมให้เข้าสู่ สมรรถภาพเต็มทีนั้น รัฐบาลเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ส่วนการศึกษาอบรมของข้าราชการ และผู้ที่จะเป็นข้าราชการนั้น นอกจากที่ได้ปรับปรุงระดับการศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งสอง ให้สูงถึงขีดแล้วยังได้ตั้งทุนเล่าเรียนขึ้นเป็นจำนวนมาก สำหรับที่ข้าราชการและนิสิตกับ นักเรียนจะได้มีโอกาสเข้าสอบแข่งขันเพื่อชิงทุนเล่าเรียนนั้น ๆ ไปเล่าเรียนเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศอีกด้วย

ส่วนกำลังเงินนั้น ฐานะการเงินของประเทศเป็นอยู่อย่างมั่นคงและเมื่อรัฐบาล เสนอบประมาณขึ้นมา ท่านก็พิจารณาด้วยน้ำใจอันดี โดยมีความมุ่งหมายแต่จะให้ ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าไปเท่านั้น จึงขอขอบใจท่านสมาชิกทั้งหลายโดยทั่วกัน

ในอุดมการณ์นี้ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คณะผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์ ขอเปิดสมัยประชุมสามัญสภาผู้แทนราษฎรประจำปีพุทธศักราช 2478 และ ขออำนาจคุณพระศรีวิฑนตรัย และสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกได้คุ้มครอง รักษาท่านสมาชิกทั้งหลายเพื่อจะได้ดำเนินการพิจารณาปรึกษาให้เป็นผลประโยชน์แก่ความ เจริญรุ่งเรืองของชาติบ้านเมืองต่อไป เทอญ

ข้าพเจ้าเข้าใจว่าพระองค์เสด็จเปิดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยสามัญครั้งนี้ เป็นครั้งแรก และครั้งสุดท้ายเพราะต่อมาเพียง 11 วัน พระองค์ท่านก็สิ้นพระชนม์ พระสุนทรพจน์ที่ทรงกล่าวในวันเสด็จเปิดสมัยสามัญสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวมานั้น ท่านผู้อ่านคงทราบดีว่าเป็นพระสุนทรพจน์ที่ฝ่ายรัฐบาลร่างมา ให้ทรงกล่าวอ่านดูแล้ว เหมือนกับคำแถลงนโยบายของรัฐบาลขอความไว้วางใจต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่ง ความจริงหน้าที่พระมหากษัตริย์ไม่จำเป็นต้องกล่าวเช่นนั้น ในพระสุนทรพจน์เปิดสมัย ประชุมสามัญสภาผู้แทนราษฎร แต่อย่างไรก็ดี พระสุนทรพจน์ดังกล่าวมานี้เป็นครั้งแรก ในเวลาที่เสด็จในกรมหมื่นอนุวัตนาจาตุรนต์ ทรงดำรงตำแหน่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์ ในรัชกาลใหม่และปฏิบัติกันมาเช่นนี้ตลอดเวลาที่ท่านเจ้าคุณพหลและท่าน จอมพล ป. เป็นนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีคนหลัง ๆ ก็เอาอย่างบ้างเหมือนกัน

ความจริงเมื่อเริ่มรัชกาลที่ 8 รัฐบาลเวลานั้นได้กราบทูลอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เป็นประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์หรือเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะเคยทรงเป็นมาแล้วในรัชกาลที่ 7 แต่สมเด็จพระนางพระยานริศรานุวัดติวงศ์ไม่ทรงยอมรับ ทรงอ้างว่า อาทิจพระองค์ทรงพระชรามากแล้ว กลัวคนจะนิทว่า เป็นผู้สำเร็จราชการตลอดกาล เป็นต้น ตำแหน่งจึงตกให้แก่เสด็จในกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์เป็นประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

8. สิ้นพระชนม์ด้วยปลงพระชนม์ชีพพระองค์เอง

เป็นอันว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ได้ดำรงตำแหน่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตั้งแต่วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2477 เป็นต้นมาเป็นเวลาประมาณ 6 เดือน จนสิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2478 โดยการปลงพระชนม์ชีพพระองค์เองด้วยปืนพระแสง เมื่อพระชนมายุได้ 52 พรรษา ทรงดำรงตำแหน่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์มาด้วยความคับอกคับใจได้ 5 เดือนเศษเท่านั้น

ส่วนสาเหตุที่ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ทรงปลงพระชนม์ชีพพระองค์เองนั้น เราไม่ทราบสาเหตุแต่อย่างใด เพราะเป็นคนภายนอกจะเนื่องมาจากสาเหตุใดๆ ส่วนพระองค์ไม่อาจจะทราบได้ ทราบได้จากพระประวัติคราวงานพระราชทานเพลิงพระศพได้แต่เพียงว่า “ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระลองกุดันน้อยประกอบพระโกศทรงพระศพประดิษฐานไว้ที่วังถนนอาทิตย์ ถึงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2478 ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระลองกุดันใหญ่ประกอบด้วยพระโกศทรงพระศพ แห่ด้วยกระบวนทหารกองเจดิมพระอิสริยยศพร้อมด้วยกระบวนประจำอิสริยยศไปพระราชทานเพลิงที่พระเมรุวัดเทพศิรินทราวาส” และทรงพระกรุณาโปรดให้พิมพ์พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 พระราชทานแจกในงานพระราชทานเพลิงศพพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ที่พระเมรุวัดเทพศิรินทราวาส 2478

แต่ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2478 พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีได้แจ้งต่อสภาว่า “ตามรายงานการสอบสวนของทางราชการว่า พระองค์ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ประธานคณะผู้สำเร็จราชการด้วยความ

เรียบร้อย แต่พระองค์ลำบากใจในการปฏิบัติงานในฐานะที่ทรงเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของพระปกเกล้าฯ ได้ถูกเจ้านายบางพระองค์กล่าวเสียดสี การปฏิบัติงานของพระองค์ในหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ จึงได้ปลงพระชนม์พระองค์เอง”

เรื่องสิ้นพระชนม์ของเสด็จในกรมหมื่นอนุวัตจาตุรนต์ครั้งนั้น หนังสือพิมพ์ลงข่าวละเอียดเกรียวกราวอยู่พักหนึ่ง แล้วก็เงียบงันตลอดมา มิใครจะมีใครกล่าวขวัญถึงวีรกรรมของพระองค์และการทรงเสียสละพระชนม์ชีพด้วยความจงรักภักดีต่อพระราชวงศ์บ้างเลย ส่วนพฤติกรรมพระอัยยาศัยพระจริยวัตในการปลงพระชนม์ด้วยกระสุนปืนนั้นต่อมาได้มีผู้พูดถึงบ้าง เช่น ท่านปรีดี พนมยงค์ ได้เขียนไว้ในบทความเรื่อง “ความเป็นไปบางประการในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” ซึ่งคุณปราโมทย์ พึ่งสุนทร และคุณเป็รื่อง ศิริภักดิ์ จัดพิมพ์ในโอกาส 11 พฤษภาคม 2515 ซึ่งเห็นจะเป็นวันคล้ายวันเกิดท่านปรีดี พนมยงค์ กระมัง ท่านปรีดี พนมยงค์ ได้เขียนถึงพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตจาตุรนต์ไว้ในเรื่อง “ความเป็นไปบางประการในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” มีข้อความดังต่อไปนี้

“ชาวที่ทำให้ข้าพเจ้า (ท่านปรีดี พนมยงค์) สลดใจเป็นอันมาก คือ ขณะที่เรือเดินสมุทร “กองค์แควร์เด” ซึ่งข้าพเจ้าโดยสารไปยุโรปเพื่อเจรจาลดดอกเบี้ยเงินกู้ของรัฐบาลและทาบทามมานานาประเทศในการที่จะแก้ไขสนธิสัญญาไม่เสมอภาคนั้น ได้เทียบท่าเมือง “บรินดิซี” ประเทศอิตาลี เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2478 เพื่อนโดยสารชาวต่างประเทศคนหนึ่งซื้อหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษมาอ่าน พบข้อความพาดหัวเรื่องว่า ฟรินช้อนุวัตร์ผู้สำเร็จราชการสยามปลงพระชนม์เอง คนต่างประเทศนั้นจึงเอาหนังสือพิมพ์นั้นมาให้ข้าพเจ้าอ่านดู ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าข่าวนั้นจะเป็นจริง จึงบอกเขาว่าข่าวนั้นไม่น่าเชื่อ เพราะเมื่อก่อนข้าพเจ้าจากสยามก็ได้ทูลลาท่าน ไม่เห็นท่านทรงมีพระอาการอย่างใดที่จะทำให้ท่านปลงพระชนม์เอง คนต่างประเทศนั้นตอบว่า ข่าวที่ส่งมาโดยสำนักสื่อข่าวที่เชื่อถือได้นั้นต้องเป็นความจริง ข้าพเจ้าโดยสารเรือลำนั้นต่อไปยังเมือง “เดริยส์” เพื่อเยี่ยมผู้คือเรือที่มีนายทหารเรือไทยประจำอยู่ และขอเลื่อนการพบมุสโสลินีไว้ก่อน โดยข้าพเจ้ารีบโดยสารรถไฟตรงไปยังเมือง “โลซานน์” เพื่อเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานัน

ทมทิตลและสมเด็จพระอนุชา (รัชกาลที่ 9) และพระราชชนนี (พระนามขณะนั้น) ข้าพเจ้า ขอให้หลวงสิริราชไมตรี ราชเลขานุการในพระองค์เอาโทรเลขที่รัฐบาลกราบบังคมทูลมาให้ดู ปรากฏข้อความตามข่าวที่ข้าพเจ้าได้อ่านจากหนังสือพิมพ์ฉบับที่กล่าวแล้วไม่มีรายละเอียด ว่าปลงพระชนม์ด้วยวิธีใดและเหตุใด ข้าพเจ้าจึงรีบมากรุงปารีส แล้วได้รับรายงานจาก พันเอก หลวงอดุลเดชจรัสว่า หลวงอดุลฯ เองได้เป็นผู้ทำการชันสูตรพระศพเสด็จในกรม หมื่นอนุวัตน์ฯ ปรากฏว่าพระองค์ทรงใช้อาวุธปืนสั้น ปลงพระชนม์เอง โดยทรงอมปาก กระบอกปืนไว้ที่พระโอษฐ์แล้วใช้นิ้วของพระองค์เองลั่นไก กระสุนเจาะเพดานพระโอษฐ์ ทำให้สิ้นพระชนม์ สอบสวนพระชายาและคนในวังได้ความว่า ก่อนสิ้นพระชนม์เคยรับสั่ง ว่า “เวลานี้เราจะทำอะไรแม้แต่กระดิกนิ้วก็มีคนเขาวา” ได้ความต่อไปอีกว่า มีเจ้านายบาง พระองค์ก่อนขอความเห็นในการเป็นประธานคณะผู้สำเร็จราชการโดยคณะราษฎรสนับสนุน มี คนเขียนบัตรสนเท่ห์ประณามท่านต่าง ๆ (ถ้ากรมตำรวจยังรักษาสำนวนการสอบสวนไว้ก็ อาจเปิดเผยได้แล้วในเวลานั้นมีหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพฯ แทบทุกฉบับลงรายละเอียดใน การปลงพระชนม์ของเสด็จในกรม แต่ผู้สันตติในการตะโกนตามโรงภาพยนตร์ยังไม่ปรากฏ ตัวในสยาม)”

เป็นอันว่า พระชนม์ชีพของพระองค์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์ จาตุรนต์ ได้ทรงพลีเพื่อพระราชวงศ์จักรี ในระบอบรัฐธรรมนูญไปพระองค์หนึ่ง ซึ่งประวัติศาสตร์การเมืองไทยขอจารึกเกียรติประวัติไว้ตลอดกาลนิรันดร

พระโอรสและพระธิดา

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์มีพระโอรสและพระธิดา ปรากฏตามพระประวัติ “มีอุปนิสัยบสยลงมาดังนี้” คือ

1. หม่อมเจ้าหญิงดวงตา
2. หม่อมเจ้าชายคัสตาวัส
3. หม่อมเจ้าหญิงลูอิสาน
4. หม่อมเจ้าชายจักรพันธ์เพ็ญศิริ

ข้าพเจ้าเห็นสมควรจบ “พระประวัติและงานสำคัญของนายพันเอก พระเจ้า
วรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในรัชกาล
ที่ ๘” ลงเพียงเท่านี้

เสียดินสงวนศักดิ์ไว้
เสียดศักดิ์สู่ประสงค
เสียดูเว่งดำรง
เสียดศัขยอ่าเสียดู

วงศ์หงส์
สังว
ความศัดย วัฒนา
ชพมววมรณา ๗

การประชุมองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ปี 2527

โดย สรเสริญ สืบสหการ

องค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter Parliamentary Organization) เป็นองค์การระหว่างรัฐสภาของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นสมาชิกของสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือที่เรียกกันว่าสมาคมอาเซียน องค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนประกอบด้วยสมาชิก 5 ประเทศคือ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และประเทศไทย (ประเทศบรูไนเพิ่งจะเข้าเป็นสมาชิกสมาคมอาเซียน แต่ยังมีได้เป็นสมาชิกองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน)

การก่อตั้งองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยรัฐสภาของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นผู้ริเริ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เกิดความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เพราะว่าการร่วมมือระหว่างภาคีของกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นมีอยู่หลายระดับแล้ว ยังเหลือระดับรัฐสภาซึ่งยังไม่ได้มีการร่วมมือกัน

ในปี พ.ศ. 2518 ได้มีการประชุมเพื่อดำเนินการจัดตั้งองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน โดยรัฐสภาอินโดนีเซียได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 1 ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 8 ถึง 11 มกราคม 2518

LI RT

หลังจากนั้นได้มีการประชุมรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 2 ซึ่งรัฐสภามาเลเซียได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมขึ้น ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ระหว่างวันที่ 20 ถึง 23 สิงหาคม 2518 และการประชุมรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 3 โดยรัฐสภาฟิลิปปินส์ได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมขึ้น ณ นครมะนิลา ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม ถึง 2 กันยายน 2520 และในวันที่ 2 กันยายน 2520 หัวหน้าคณะผู้แทนของรัฐสภาของประเทศภาคีสมาคมอาเซียน ได้ลงนามในธรรมนูญขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ซึ่งธรรมนูญจะมีผลใช้บังคับก็ต่อเมื่อรัฐสภาของประเทศภาคีได้ให้ความเห็นชอบเสียก่อน

เมื่อรัฐสภาของประเทศภาคีได้ให้ความเห็นชอบแล้วก็ถือว่าได้มีการจัดตั้งองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ตามบทบัญญัติไว้ในธรรมนูญขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน

ธรรมนูญขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน

ธรรมนูญนี้มีทั้งสิ้น 22 มาตรา แบ่งออกเป็น 8 บทคือบทการตั้งชื่อ บทเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ บทสมาชิกภาพ บทสมาชิกขนาดใหญ่ บทคณะกรรมการปฏิบัติการ ปฏิบัติงาน บทการเงิน บทภาษาที่ใช้และบทการแก้ไขเพิ่มเติม

บทที่ 1 การตั้งชื่อ

เป็นการกำหนดชื่อองค์การให้เรียกว่า “องค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter Parliamentary Organization) เรียกโดยย่อว่า AIPO

บทที่ 2 เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ มี 4 ประการคือ

1. ส่งเสริมความร่วมมือกันให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างรัฐสภาของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน และส่งเสริมการติดต่อสัมพันธ์และความเข้าใจกันระหว่างบรรดาสมาชิกรัฐสภาของประเทศสมาชิกอาเซียน

LI RT

2. เพื่อช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสมาคมอาเซียน ดังมีประกาศไว้ในปฏิญญาสมาคมอาเซียน

3. ศึกษาค้นคว้า อภิปราย และเสนอแนะข้อแก้ไขสำหรับปัญหาต่าง ๆ และผลประโยชน์ร่วมกัน

4. แจงให้รัฐสภาที่เป็นสมาชิกได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานและความก้าวหน้าของรัฐสภาเป็นสมาชิกประสบผลสำเร็จ ตามเจตนารมณ์ขององค์การ

บทที่ 8 สมาชิกภาพ

รัฐสภาของประเทศที่เป็นสมาชิกสมาคมอาเซียน จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนได้

บทที่ 4 สมัชชาใหญ่

สมัชชาใหญ่จะประกอบด้วยสมาชิกจากรัฐสภาของชาติที่เป็นภาคี ประเทศละไม่เกิน 15 คน โดยให้ประธานรัฐสภาของชาติที่เป็นเจ้าภาพจัดประชุม ดำรงตำแหน่งประธานของที่ประชุมสมัชชาใหญ่ และให้หัวหน้าคณะผู้แทนของรัฐสภาชาติอื่น ๆ เป็นรองประธาน พร้อมทั้งให้ประเทศเจ้าภาพแต่งตั้งเลขาธิการในกรณีที่ยังไม่มีสำนักงานเลขาธิการถาวร

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของประธานและเลขาธิการ จะเริ่มต้น 3 เดือน ก่อนมีการประชุมสมัชชาใหญ่ และจะสิ้นสุดในเวลา 3 เดือน ก่อนการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งต่อไป ซึ่งโดยปกติการประชุมสมัชชาใหญ่จะมีปีละครั้ง โดยจะมีการประชุมหมุนเวียนไปที่ประเทศต่าง ๆ ตามลำดับตัวอักษร

การอภิปรายเรื่องต่าง ๆ ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ให้ดำเนินไปตามระเบียบวาระการประชุมที่คณะกรรมการปฏิบัติงานได้กำหนดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมสมัชชาจะมีมติเป็นอย่างอื่นด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

การลงมติในเรื่องใด ๆ ต้องได้รับคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์จึงจะถือว่าเป็นมติของที่ประชุม

LI RT

บทที่ 5 คณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน

คณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้งจากประเทศสมาชิกประเทศละไม่เกิน 5 คน ซึ่งทุกคนต้องเป็นสมาชิกรัฐสภาของประเทศตน ประธานคณะกรรมาธิการมาจากผู้แทนของประเทศที่จะเป็นเจ้าภาพจัดประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งต่อไป

คณะกรรมาธิการปฏิบัติงานมีหน้าที่ดังนี้

1. วางระเบียบข้อบังคับการประชุมของตนเอง
2. เสนอระเบียบวาระการประชุมสำหรับการประชุมสมัชชาใหญ่และจัดส่งร่างมติและร่างข้อเสนอนั้นต่าง ๆ
3. เสนอการจัดตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาค้นคว้า

บทที่ 6 การเงิน

รัฐสภาของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนที่เข้าเป็นภาคีมีหน้าที่ให้เงินค่าบำรุงแก่องค์การและประเทศที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมต่าง ๆ ในประเทศตนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายการประชุมนั้น ๆ

บทที่ 7 ภาษาที่ใช้

ภาษาที่ใช้ในการทำงานขององค์การคือภาษาอังกฤษ

บทที่ 8 การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญ

ข้อเสนอกับแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญ ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร เสนอต่อเลขาธิการเป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ก่อนการประชุมสมัชชาใหญ่ และเลขาธิการต้องแจ้งข้อเสนอก่อนแก้ไขนั้นแก่รัฐสภาที่เป็นสมาชิกทุกประเทศโดยไม่ชักช้า

LI RT

ข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทย

โดยที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของสมาคมอาเซียน - รัฐสภาไทยก็ได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งและในการนี้รัฐสภาไทยได้ประกาศใช้ข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2520 มีสาระสำคัญคือ

รัฐสภาไทยจัดเป็นหน่วยประจำชาติหน่วยหนึ่งขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนตามมาตรา 3 แห่งธรรมนูญขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน

หน่วยประจำชาติไทยประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาทุกคน หน่วยประจำชาติไทยจะจัดตั้งคณะกรรมการบริหารของหน่วยฯ ชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธาน และรองประธานรัฐสภา เป็นประธานและรองประธานของหน่วยประจำชาติ โดยตำแหน่งและมีกรรมการอื่นไม่เกิน 8 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีเลือกตั้งจากสมาชิก ในกรณีมี 2 สภาให้เลือกตั้งกรรมการจากสมาชิกของแต่ละสภาเป็นจำนวนเท่ากัน

ให้คณะกรรมการบริหารเลือกตั้งกันเองเป็นเลขาธิการ รองเลขาธิการ เหนรัญญิก และกรรมาธิการปฏิบัติงานขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน

คณะกรรมการหน่วยประจำชาติมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. เตรียมโครงการดำเนินงาน
2. วางระเบียบการบริหาร
3. รายงานกิจการของคณะกรรมการเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี หรือที่ประชุมใหญ่พิเศษ
4. พิจารณาคำเชิญ การดำเนินการตามมติ และคำแนะนำของสมัชชาใหญ่ หรือของคณะกรรมการปฏิบัติงานขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน
5. เตรียมงบประมาณ
6. ติดต่อกับหน่วยประจำชาติอื่น
7. การเข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่
8. เรื่องอื่นๆ

การประชุมใหญ่สามัญประจำปีนั้นจะต้องมีการประชุมภายใน 2 เดือนหลังจากเปิดสมัยประชุมสามัญของรัฐสภา คือให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ปีละ 1 ครั้ง แต่จะมีการเรียกประชุมใหญ่พิเศษก็ได้ ถ้าประธานเห็นสมควรเมื่อสมาชิกไม่น้อยกว่า 40 คนร้องขอ

การประชุมคณะกรรมการการปฏิบัติงานในปี 2527

หลังจากที่ได้มีการจัดตั้งองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2520 แล้ว ก็ได้มีการจัดประชุมทั้งการประชุมคณะกรรมการการปฏิบัติงานและการประชุมสมัชชาใหญ่ โดยประเทศสมาชิกได้หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุมเรียงลำดับตามตัวอักษร ประเทศไทยก็เคยเป็นเจ้าภาพการประชุมคณะกรรมการการปฏิบัติงานและการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2522 และในปี 2527 นี้ประเทศไทยก็ถึงวาระที่จะต้องเป็นเจ้าภาพจัดประชุมอีก โดยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมคณะกรรมการการปฏิบัติงานครั้งที่ 7 ณ โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน จังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ 6—9 กุมภาพันธ์ 2527

คณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในการประชุมคณะกรรมการ ฯ

ในการประชุมคณะกรรมการการปฏิบัติงานครั้งที่ 7 ขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน คณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยประกอบด้วย

1. นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานรัฐสภา เป็นที่ปรึกษา
2. นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นที่ปรึกษา
3. พลเอก บุญฤทธิ์ ทวรรณนท์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย
4. พลอากาศโท ทวนทอง ยอดอาวุธ สมาชิกวุฒิสภา
5. นายประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา
6. นายอมร รักษาสัตย์ สมาชิกวุฒิสภา
7. นายพีรพันธุ์ ดุงคสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
8. นายดิเรก สกุนาณรงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
9. นายพินิจ จันทรสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

10. นายปิยะ อังกินันท์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
11. พลเรือโท วินิจ ศรีพจนารถ	สมาชิกวุฒิสภา
12. นายเปล่งศักดิ์ ประกาศเกสา	สมาชิกวุฒิสภา
13. นายอาสา สารสิน	สมาชิกวุฒิสภา
14. นายวิจารณ์ นิเวตวงศ์	สมาชิกวุฒิสภา
15. นายสมภพ สุสังกรกาญจน์	สมาชิกวุฒิสภา
16. นายสุชาติ หอวัฒนกุล	สมาชิกวุฒิสภา
17. นายบรม ดันเสถียร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
18. นายสุมิตร สุนทรเวช	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
19. นายจรรยา เสรีวัลย์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
20. นายอดร ดันติสุนทร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
21. นางสาวสุพัตรา มาศดิตถ์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
22. นายยวด เลิศฤทธิ	ที่ปรึกษารัฐสภา เป็นที่ปรึกษาคณะผู้แทน ฯ
23. พันโท วิชา เตชะวณิชย์	เลขานุการประธานรัฐสภา
24. พันโท กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ	เลขานุการหัวหน้าคณะผู้แทน ฯ
25. นางสุจิตรา บุญยรัตพันธุ์	ที่ปรึกษาคณะผู้แทนไทย
26. นายอุทัย เลหาวิเชียร	ที่ปรึกษาคณะผู้แทนไทย
27. นายสมพล วนิเคพันธ์	เลขานุการคณะผู้แทนไทย

การเดินทางมาร่วมประชุม

ในการเดินทางมาร่วมประชุมคณะกรรมการปฏิบัติงานครั้งที่ 7 ของประเทศสมาชิกองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนนั้น ประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ได้เดินทางมาลงที่สนามบินภูเก็ต เนื่องจากมีสายการบินมาลงที่ภูเก็ตโดยตรง ส่วนประเทศอินโดนีเซียและประเทศฟิลิปปินส์นั้นต้องเดินทางมาต่อเครื่องบินที่กรุงเทพฯ ฯ โดยเดินทางมาถึงสนามบินดอนเมืองในวันเสาร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2527 พักที่โรงแรมไฮแอทเซนต์ทวัลปลาชา

LI RT

หนึ่งคืน แล้วจึงได้เดินทางต่อไปยังภูเก็ตในวันอาทิตย์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2527 ซึ่งเป็นวันที่คณะผู้แทนของทุกชาติเดินทางมาถึงจังหวัดภูเก็ต

เมื่อคณะผู้แทนชาติใดไปถึงสนามบินภูเก็ตแล้วก็จะเดินทางเข้าตัวเมืองภูเก็ตซึ่งอยู่ห่างจากสนามบินประมาณ 30 กิโลเมตร ระหว่างทางจะผ่านอนุสาวรีย์ท้าวเทพกษัตรี—ท้าวศรีสุนทร คณะผู้แทนชาติต่าง ๆ ได้วางพวงมาลา ณ อนุสาวรีย์ดังกล่าว แล้วเดินทางต่อเข้าพักที่โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน

พิธีส่งมอบตำแหน่ง

ในตอนเช้าของวันจันทร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2527 เป็นการเริ่มประชุม โดยเริ่มต้นตั้งแต่เวลา 9.00 นาฬิกา เป็นพิธีส่งมอบตำแหน่งประธานและตำแหน่งเลขาธิการองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ณ ห้องจามรี โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน

พิธีเริ่มจากการกล่าวสุนทรพจน์ของนายโยกิมเส็ง ประธานองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนที่กำลังจะพ้นจากตำแหน่ง จากนั้นก็เป็นการลงนามในหนังสือส่งมอบตำแหน่งประธานโดยนายโยกิมเส็ง และนายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ผู้เข้าดำรงตำแหน่งประธานองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนคนใหม่มีพิธีการมอบหมอนประจำตำแหน่งประธานเสร็จแล้วเป็นการลงนามในหนังสือส่งมอบตำแหน่งเลขาธิการองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน โดยนายอาบิลีโอ โลเปซ เลขาธิการที่กำลังจะพ้นจากตำแหน่ง และพลอากาศโท ทวนทอง ยอดอาวุธ ผู้เข้าดำรงตำแหน่งเลขาธิการคนใหม่ จากนั้นนายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนได้กล่าวสุนทรพจน์ เป็นอันเสร็จพิธีส่งมอบตำแหน่ง

การประชุมของหัวหน้าคณะผู้แทน

หลังจากพิธีส่งมอบตำแหน่งประธาน ฯ และเลขาธิการ ฯ แล้ว ในเวลา 10.00 นาฬิกาของวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ได้มีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างหัวหน้าคณะผู้แทนทั้ง 5 ชาติ ณ ห้องศรีตรัง โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน

LI RT

การประชุมคณะกรรมการ ๗ ครั้งแรก

เวลา 11.00 นาฬิกาของวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ได้มีการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติงานครั้งที่ 7 ขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนเป็นครั้งแรก ณ ห้องจามจุรี โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน ที่ประชุมได้เลือกพลเอก บุลฤทธิ์ ทรวรรณนท์ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยเป็นประธานกรรมการ ๗ และเลือกหัวหน้าคณะผู้แทนอีก 4 ชาติเป็นรองประธานกรรมการ เสร็จแล้วที่ประชุมได้แต่งตั้งอนุกรรมการขึ้น 4 คณะคือ

1. อนุกรรมการด้านการเมือง
2. อนุกรรมการด้านการจัดองค์การ
3. อนุกรรมการด้านเศรษฐกิจ-สังคม
4. อนุกรรมการยกร่างบันทึกความเห็นร่วม

การประชุมคณะอนุกรรมการ

เวลา 14.30 นาฬิกาของวันจันทร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2527 ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการ 3 ชุดคือคณะอนุกรรมการด้านการเมือง ประชุมห้องจามจุรี อนุกรรมการด้านการจัดองค์การประชุมห้องยูงทอง และอนุกรรมการด้านเศรษฐกิจสังคมประชุมห้องนนทรี

เนื้อหาการประชุมของคณะอนุกรรมการด้านการเมือง จะเป็นการพิจารณาเรื่องการเมืองระหว่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก ส่วนคณะอนุกรรมการด้านการจัดองค์การจะพิจารณาเรื่องสำนักงานถาวร การจัดตั้งรัฐสภาอาเซียน ความร่วมมือระหว่างรัฐสภาอาเซียนและรัฐสภายุโรป การรับสมาชิกใหม่ (คือบรูไน) และคณะอนุกรรมการด้านเศรษฐกิจสังคม จะพิจารณาเรื่องยาเสพติด การร่วมมือทางวัฒนธรรม ผู้สูงอายุ การร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและสมาคมเศรษฐกิจยุโรป และการท่องเที่ยว

คณะอนุกรรมการ 3 ชุดนี้ จะประชุมในตอนบ่ายวันจันทร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ และเช้าวันอังคารที่ 7 กุมภาพันธ์ เพื่อยกร่างร่างมติที่จะเสนอต่อคณะกรรมการอีกครั้ง

หนึ่ง หลังจากนั้นเป็นการประชุมของคณะอนุกรรมการ ยกร่างบันทึกความเห็นร่วม ซึ่งจะเริ่มทำงานตั้งแต่บ่ายวันอังคารที่ 7 กุมภาพันธ์ 2527

การเล็งรับรองและการต้อนรับ

ในระหว่างการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติงานครั้งที่ 7 ขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ได้มีการจัดเลี้ยงและต้อนรับแขกของประเทศอย่างสมเกียรติ คือ

1. นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียนได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำแก่คณะผู้แทนทุกชาติในตอนเย็นวันจันทร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ ณ ห้องจามจุรี โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน

2. นายมานิต วัลยะเพ็ชร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำแก่คณะผู้แทนทุกชาติในตอนเย็นวันอังคารที่ 7 กุมภาพันธ์ ณ บ้านพักผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต

3. นายพร อุดมพงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวัน ณ โรงแรมพังงาเบย์ริสอร์ท ในโอกาสที่คณะผู้แทนทุกชาติได้เดินทางไปชมทัศนียภาพที่บริเวณอ่าวพังงาในวันพุธที่ 8 กุมภาพันธ์ 2527

4. พลเอก บุลฤทธิ์ ทวรรณานนท์ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำ ณ โรงแรมภูเก็ตเฟิร์ส เพื่อเลี้ยงอำลาคณะผู้แทนชาติต่าง ๆ ในคืนวันพุธที่ 8 กุมภาพันธ์ 2527

การประชุมคณะกรรมการ ฯ ครั้งที่ 2

ในตอนเช้าของวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2527 ได้มีการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติงานเต็มคณะเป็นครั้งที่ 2 ณ ห้องจามจุรี โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน ที่ประชุมได้รับทราบรายงานของคณะอนุกรรมการ 3 คณะ คือ อนุกรรมการด้านการเมือง อนุกรรมการด้านการจัดองค์การอนุกรรมการด้านเศรษฐกิจ-สังคม เสร็จแล้วหัวหน้าคณะผู้แทนของ 5 ชาติได้ลงนามในบันทึกความเห็นร่วม ตามด้วยการกล่าวปราศรัยของ

หัวหน้าคณะผู้แทนชาติต่าง ๆ จากนั้นนายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ได้กล่าวสุนทรพจน์ปิดการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติการปฏิบัติงานครั้งที่ 7.

การประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน

หลังจากที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 7 ที่จังหวัดภูเก็ต ในเดือนกุมภาพันธ์ 2527 แล้ว รัฐสภาไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7 ณ โรงแรมดุสิตธานี ระหว่างวันที่ 2-6 ตุลาคม 2527

คณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมสมัชชาใหญ่ ปี 2527

1. พลเอก บุลลฤทธิ์ ทรรทรานนท์
2. พลอากาศโท ทวนทอง ยอดอาวุธ
3. นายประสพ รัตนากร
4. นายอมร รักษาสัตย์
5. นายปิยะ อังกินันท์
6. นายพีรพันธุ์ ตุงกสวัสต์
7. นายดิเรก สกุนตาณรงค์
8. นายพินิจ จันทรสุนทร
9. พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา
10. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ
11. นายปิยะ จักกะพาก
12. นายสมภพ สุสังกรกาญจน์
13. พันเอก สมชาย นีรัญกิจ
14. พลเรือโท วินิจ ศรีพจนารถ
15. นายเปล่งศักดิ์ ประกาศเกสา
16. หม่อมหลวง ดิเรกยศุทธ เทวกุล
17. พลโท ชาญ อังสุชาติ

หัวหน้าคณะผู้แทน

LIART

18. นายสมิตร สุนทรเวช
19. นายปองพล อติเรกสาร
20. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์
21. นายชุมสาย หัสติน
22. พันโท กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ เลขานุการหัวหน้าคณะผู้แทน
23. นายสมพล วัฒนพันธ์ เลขานุการคณะผู้แทน

การเดินทางมาร่วมประชุม

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2527 คณะผู้แทนของรัฐสภาจาก 4 ประเทศและคณะผู้สังเกตการณ์ได้เดินทางมาถึงประเทศไทยโดยคณะผู้แทนของประเทศฟิลิปปินส์ โดยการนำของ Hon. Manuel M. Garcia และคณะ จำนวน 8 คน ได้เดินทางมาถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เวลา 10.30 นาฬิกา คณะผู้แทนรัฐสภามาเลเซียโดยการนำของ H.E. Tan Sri Dato Zahir Bin Haji Ismail และคณะ จำนวน 19 คน ได้เดินทางมาถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เมื่อเวลา 13.35 นาฬิกา คณะผู้แทนรัฐสภาสิงคโปร์โดยการนำของ H.E. Yeoh Ehim Seng ประธานรัฐสภาสิงคโปร์และคณะจำนวน 13 คน ได้เดินทางมาถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เมื่อเวลา 16.25 นาฬิกา คณะผู้แทนรัฐสภาอินโดนีเซียโดยการนำของ H.E.M. Kharis Suhud และคณะจำนวน 18 คน ได้เดินทางมาถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เมื่อเวลา 17.10 นาฬิกา ส่วนคณะผู้สังเกตการณ์นั้น Lady Diana Louie Elles รองประธานรัฐสภายุโรป ได้เดินทางมาถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เมื่อเวลา 12.30 นาฬิกา และคณะผู้สังเกตการณ์จากรัฐสภาญี่ปุ่นโดยการนำของ Hon. Konio Tanabe และคณะ จำนวน 3 คน ได้เดินทางมาถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เมื่อเวลา 20.25 นาฬิกา

ในคืนวันที่ 2 ตุลาคม 2527 พลอากาศโท ทวนทอง ยอดอาวุธ เลขานุการองค์การรัฐสภาอาเซียน ได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงรับรองคณะผู้แทนและผู้สังเกตการณ์ ณ ห้องดุสิตธานี โรงแรมดุสิตธานี

พิธีเปิดประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7

วันที่ 3 ตุลาคม 2527 มีพิธีเปิดประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน
ครั้งที่ 7 ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

ก่อนพิธีเปิดประชุม หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาจากประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง
5 ชาติ ได้เดินทางไปวางพวงมาลา ณ พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว ซึ่งประดิษฐาน ณ หน้าตึกรัฐสภา จากนั้นหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาทั้ง 5 ชาติ
ได้เดินทางไปยังพระที่นั่งอนันตสมาคมเพื่อเข้าเยี่ยมคารวะศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคล-
นาวิน ประธานองค์การระหว่าง รัฐสภาอาเซียน และประธานรัฐสภาไทย

พิธีเปิดประชุมเริ่มเวลา 10.00 นาฬิกา โดยศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคล
นาวิน ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม เสร็จแล้วเป็นการเชิญหัวหน้าคณะผู้แทนของ
ประเทศสมาชิกองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน อ่านสาส์นของประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรี
รัฐมนตรี ตามลำดับตัวอักษรคือสาส์นของประธานาธิบดีอินโดนีเซีย สาส์นของนายก-
รัฐมนตรีมาเลเซีย สาส์นของประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ และสาส์นของประธานาธิบดี
สิงคโปร์

สรุปสาส์นของประธานาธิบดีอินโดนีเซีย

ฯพณฯ ประธานาธิบดีซูฮาร์โตได้แสดงความยินดีต่อการจัดการประชุมสมัชชา
องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7 ที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานที่ก่อตั้งสมาคมประชาชาติ
อาเซียนเมื่อ 18 ปีที่แล้ว การประชุมนี้นำมาซึ่งบรรยากาศเอื้ออำนวยให้เกิดความคิดเห็น
และเป้าหมายร่วมกันในการก่อตั้งสมาคมประชาชาตินี้

รัฐบาลของประเทศใดก็ตามจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้ หาก
ปราศจากเสียงซึ่งความร่วมมือของประชาชนในประเทศของตน ปัญหาของสมาคมประชา-
ชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็เช่นกัน จะแก้โดยประเทศใดตามลำพังประเทศเดียวมิได้
จำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนของประเทศของเรารับรู้เป้าหมายร่วมกันขององค์การ ซึ่งจะยัง
ประโยชน์ให้แก่ภูมิภาค การรับรู้ของประชาชนนี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อความแข็งแกร่งของ
อาเซียน

ฯ พณ ฯ ได้รับทราบการดำเนินการของสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความร่วมมือที่มีมากขึ้นระหว่างรัฐบาลและชุมชนต่าง ๆ ของภูมิภาคนี้ ทำให้เชื่อมั่นว่าอาเซียนมีส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้มีสันติภาพ เสถียรภาพ ความก้าวหน้า และการอยู่ดีกินดีของประชาชนในภูมิภาคนี้

ฯ พณ ฯ ประธานาธิบดีซูฮาร์โต ได้สรุปในตอนท้ายว่างานพัฒนาควรได้รับการส่งเสริม เพื่อรับกับความเจริญเติบโตของชุมชนโลก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มต่าง ๆ ในภูมิภาค ในวันที่จะบรรลุถึงสันติภาพ ความเจริญรุ่งเรืองและความก้าวหน้า ซึ่งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) มีส่วนช่วยให้ได้มาซึ่งสันติภาพของโลก อันเป็นยอดปรารถนาของมวลมนุษยชาติ

สรุปสาระสำคัญของนาถกรัฐมนตรีมาเลเซีย

สมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน เป็นสถาบันหนึ่งในสมาคมของประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน มีบทบาททั้งในฐานะที่ทำหน้าที่ด้านรัฐสภา ซึ่งสามารถจะสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นพลังผลักดันก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ต่อสังคมการเมืองและเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน และอยู่ในฐานะที่จะช่วยส่งเสริมเจตนารมณ์ของประชาชนในการร่วมมือกันให้ก่อประโยชน์ได้มากกว่าที่แต่ละประเทศจะทำได้

นาถกรัฐมนตรีมาเลเซียได้กล่าวถึงปัญหาที่พหุชาว่าไม่ได้เป็น ปัญหาที่คุกคามเฉพาะต่อความมั่นคงเท่านั้น แต่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อความพยายามที่จะให้ภูมิภาคนี้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลางซึ่งจะต้องเร่งใช้ความพยายามในการหาทางแก้ไขโดยวิถีทางการเมืองที่ยืดหยุ่นและเคารพในอธิปไตยของประชาชาติทั้งมวล

ผู้นำของมาเลเซียกล่าวว่าย่ำว่าอาเซียนต้องการความร่วมมือและเข้าใจกันอย่างจริงจังของประเทศกำลังพัฒนา อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของโลก เพื่อประโยชน์ร่วมกันของทั้งประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้ว โดยชี้ให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจในทั่วโลกขณะนี้ได้ซบเซามานานเกินไป สมควรที่ประเทศต่าง ๆ จะร่วมมือกันแก้ไข โดยขจัดข้ออุปสรรคต่าง ๆ ที่กีดขวางการส่งเสริมการค้าและการลงทุน

สรุปสาระสำคัญของประธานาธิบดีฟิลิปปินส์

ในขณะที่แต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พยายามสร้างไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยแก่ชาติของตน แต่ละประเทศต้องเผชิญกับสิ่งท้าทายมากมาย แต่ก็ยังสามารถยืนหยัดอยู่ได้ และเจริญก้าวหน้าด้วยการดำเนินงานในระบบรัฐสภา

การปกครองระบอบรัฐสภาสะท้อนความสามารถของแต่ละสังคมที่จะเลือกใช้วิถีถกเถียงอภิปรายข้อปัญหาตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อเป็นเครื่องมือต่อสู้กับสงครามและการกดขี่ รัฐสภาเป็นสัญลักษณ์ของความมุ่งมั่นในการพัฒนาด้วยการเห็นชอบร่วมกันโดยสันติ และปฏิเสธการกดขี่ทางการเมืองทุกรูปแบบ

ในจักรกลแห่งความก้าวหน้า ระบบรัฐสภาเป็นองค์ประกอบอันขาดเสียมิได้ในประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระบบรัฐสภาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการนำไปสู่การพัฒนา และได้บรรลุความมุ่งหวังที่ตั้งไว้นานมาแล้ว ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในองค์การรัฐสภาอาเซียนนี้ ได้ส่งผลทำให้ความร่วมมือระหว่างประเทศภูมิภาคนี้มั่นคงยิ่งขึ้น

ท่านประธานาธิบดี แสดงความระลึกในบุญคุณของบุคคลทั้งหลายที่มีสายตากว้างไกลที่ได้ริเริ่มก่อตั้งรวมทั้งช่วยทำให้องค์การนี้ยืนยงอยู่ได้ด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุดได้แสดงความหวังว่าการประชุมครั้งนี้จะช่วยเสริมความมั่นคงขององค์การรัฐสภาอาเซียนและกระชับสัมพันธภาพ ซึ่งเชื่อมโยงประเทศในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สรุปสาระสำคัญของประธานาธิบดีสิงคโปร์

องค์การรัฐสภาอาเซียนได้พิสูจน์ตัวเองแล้วว่าเป็นองค์การสำคัญของสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง ความรุ่งเรือง ปลอดภัย และเสถียรภาพขึ้นในภูมิภาคนี้ เป็นเสมือนสาขาการบริหารของสมาคมอาเซียนที่มีความตั้งใจจริงในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และความร่วมมือของประชาชนในกลุ่มประเทศภาคีสมาคมอาเซียน

การประชุมสมัชชาขององค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ผ่านมามีได้แสดงถึงความสนใจที่ชาวจีนขาดไม่เฉพาะแต่ในด้านสังคม และเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงด้านการเมืองทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับระหว่างประเทศด้วย โดยถือว่าสถานการณ์ทางการเมืองในภูมิภาคมีผลสะท้อนอย่างจริงจังต่อเจตนาและความรู้สึกของประชาชน 260 ล้านคน ในกลุ่มประเทศภาคีอาเซียนที่ต้องการมีชีวิตอย่างสันติสุขในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในด้านสังคมและเศรษฐกิจ องค์การรัฐสภาอาเซียนได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อปัญหาเสพติด การอนุรักษ์สัตว์ป่า ปัญหาประชากร องค์การรัฐสภาอาเซียนยังได้ให้ความสนใจในด้านความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยว การค้า และส่งเสริมความเข้าใจอันดีและหวังว่าด้วยการสนับสนุนจากผู้นำทางการเมืองรุ่นใหม่อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น จะช่วยส่งเสริมให้ความร่วมมือความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดอยู่แล้ว ในกลุ่มประเทศภาคีอาเซียนแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

การเจรจาครั้งที่ 3 ระหว่างองค์การรัฐสภาอาเซียน และรัฐสภายุโรป เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ปีนี้ ได้ช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพความร่วมมือระหว่างกลุ่มภูมิภาคทั้งสองและแถลงการณ์ร่วมภายหลังการเจรจาได้แสดงถึงความสนใจของทั้งสองฝ่ายที่มีต่อปัญหาในภูมิภาคและปัญหาระหว่างประเทศ

ตลอดระยะเวลา 17 ปีที่ผ่านมา อาเซียนได้ผ่านพ้นช่วงเวลาของความไม่แน่นอน จนกระทั่งปัจจุบันมีความมั่นคงและได้พิสูจน์ตัวเองว่าเป็นองค์การภูมิภาคที่อยู่รอดและเข้มแข็ง การรับบรูไนเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อต้นปีนี้ นับเป็นการเริ่มศักราชแห่งการขยายความร่วมมือ และความเข้าใจภายในกลุ่มอาเซียนซึ่งประเทศสมาชิกอื่น ๆ มั่นใจว่าการเข้ามีส่วนร่วมและความช่วยเหลือของบรูไนจะช่วยเสริมสร้างความสำเร็จของอาเซียน

ท้ายที่สุด ประธานาธิบดีสิงคโปร์ ได้อวยพรให้การประชุมสมัชชา ครั้งที่ 7 ขององค์การรัฐสภาอาเซียนประสบความสำเร็จ

คำกล่าวเปิดประชุมของรองนายกรัฐมนตรี

หลังจากหัวหน้าคณะผู้แทนชาติต่าง ๆ ได้อ่านสารสันของประมุขหรือนายกรัฐมนตรีของประเทศตนแล้ว ฯพณฯ พลเอก ประจวบ สุนทราวงกูร รองนายกรัฐมนตรี

LIART

ซึ่งเป็นประธานในพิธีเปิดประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7 พอสรุปได้ว่า

รัฐบาลไทยมีความยินดีที่ได้ต้อนรับคณะผู้แทนรัฐสภาอาเซียนเป็นครั้งที่ 2 และขอต้อนรับคณะผู้สังเกตการณ์จากรัฐสภาญี่ปุ่นและรัฐสภายุโรป

การดำเนินการของสมาคมอาเซียนสำเร็จได้เพราะมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการประชุมร่วมกันของสมาชิกรัฐสภาอาเซียนมีส่วนทำให้ความสัมพันธ์ของสมาคมอาเซียน แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การดำเนินการประชุมของสมาชิกองค์การรัฐสภาอาเซียน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในภูมิภาคนี้มากยิ่งขึ้น

ในหลายปีที่ผ่านมา ประเทศกลุ่มอาเซียนได้ร่วมมือกันในระดับต่าง ๆ ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ประชาชนในภูมิภาคนี้มีความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกประชาคมเดียวกัน บทบาทขององค์การรัฐสภาอาเซียนมีส่วนส่งเสริมให้การทำงานของรัฐบาลแต่ละประเทศ บรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี ทำให้ภูมิภาคแถบนี้มีสันติภาพและความมั่นคง ซึ่งเป็นที่ปรารถนาของประชาชนในภูมิภาคนี้

ท้ายที่สุด รองนายกรัฐมนตรีได้กล่าวอวยพรให้การประชุมสมัชชาอาเซียน ครั้งที่ 7 ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายทุกประการ

การประชุมเต็มคณะสมัยแรก

ในช่วงบ่ายของวันที่ 3 ตุลาคม 2527 เป็นการประชุมเต็มคณะสมัยแรกของการประชุมสมัชชาอาเซียน ครั้งที่ 7 ณ ห้องนภลัย โรงแรมดุสิตธานี โดยมี ฯพณฯ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภาไทย ในฐานะประธานองค์การรัฐสภาอาเซียน เป็นประธานในที่ประชุม

ประธานองค์การรัฐสภาอาเซียนได้กล่าวเปิดประชุมและได้นำคณะผู้แทนรัฐสภาที่เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ จากนั้นบรรดาหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาแต่ละประเทศและผู้สังเกตการณ์ได้กล่าวสุนทรพจน์ต่อที่ประชุม

สรุปสุนทรพจน์ต่าง ๆ ประธานรัฐสภาไทย

ฯพณฯ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานองค์การรัฐสภาอาเซียนได้กล่าวคำปราศรัยสรุปได้ว่ารัฐสภายินดีและเป็นเกียรติที่ได้ต้อนรับคณะผู้แทนผู้ทรงเกียรติเข้าร่วมประชุมครั้งนี้

ฯพณฯ ได้กล่าวว่าพวกเราในฐานะสมาชิกรัฐสภา ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในภูมิภาคอาเซียน มีข้อผูกพันและความรับผิดชอบที่จะต้องดำเนินการให้ความต้องการของประชาชนประสบความสำเร็จ การประชุมต่อไปนี้จะพิจารณาปัญหาการเมืองเศรษฐกิจสังคม ซึ่งเป็นผลประโยชน์ของประชาชนในภูมิภาคอาเซียนโดยตรง ซึ่งเราพยายามทำวิธีการแก้ไขปัญหาดัง ๆ โดยสันติวิธี รวมทั้งการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคอาเซียนและกลุ่มอื่น ๆ ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพขององค์การรัฐสภาอาเซียนเราจะพิจารณาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรขององค์การรัฐสภาอาเซียนและการร่วมตัวกันเป็นรัฐสภาอาเซียน

สุดท้าย ฯพณฯ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ได้กล่าวปราศรัยว่ามีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานร่วมกันด้วยความร่วมมือร่วมใจครั้งนี้ จะนำไปสู่ความสำเร็จดังประสงค์

หัวหน้าคณะผู้แทนอินโดนีเซีย

นายเอ็ม คาริส ชูฮัก หัวหน้าคณะผู้แทนอินโดนีเซียเน้นความจำเป็นที่ประเทศอาเซียนต้องดำเนินวิธีการใหม่ทางการเมืองเพื่อแก้ปัญหาแกมพูชาโดยสอดคล้องกับพัฒนาการล่าสุดของสถานการณ์ ในขณะที่เดียวกับที่ยึดมั่นตามคำประกาศของที่ประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับปัญหาแกมพูชา และมติของสหประชาชาติ การแก้ปัญหาแกมพูชาโดยเร็วที่สุดจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดเขตสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง

ทางด้านเศรษฐกิจ หัวหน้าคณะผู้แทนอินโดนีเซียเน้นความสำคัญของระเบียบทางเศรษฐกิจใหม่ อาเซียนจำเป็นต้องขยายความสัมพันธ์กับประเทศยุโรปตะวันตก โดยเฉพาะประชาคมยุโรปรวมทั้งกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก

เกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์ป่าและรักษาสิ่งแวดล้อม คณะผู้แทนอินโดนีเซียเห็นชอบกับมติของที่ประชุมสมัชชาเมื่อครั้งที่แล้ว และยังได้เสนอร่างมติเพิ่มเติมเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนในการคุ้มครองและรักษาสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ นายซูฮัยยังได้เสนอให้ทบทวนความสัมพันธ์ระหว่างองค์การรัฐสภาอาเซียน และคณะกรรมการประจำอาเซียน อีกทั้งเสนอให้จัดตั้งสำนักเลขาธิการถาวรขององค์การ ฯ ที่อินโดนีเซีย

หัวหน้าคณะผู้แทนมาเลเซีย

นายตันศรี ดาโต๊ะ โมฮาเหม็ด ซายีห์ บิน ฮาจี อีสเมล หัวหน้าคณะผู้แทนมาเลเซียได้เริ่มต้นการปราศรัยด้วยการไว้อาลัยแก่นายจาร์บุดร เรืองสุวรรณ ประธานรัฐสภาไทยคนก่อนที่ถึงแก่อนิจกรรม ต่อจากนั้นได้กล่าวถึงจุดหมายที่จะแสวงหาวิธีแก้ไขปัญหาทางการเมืองในกัมพูชา โดยสันติวิธีตามมติขององค์การสหประชาชาติ และที่ประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับปัญหากัมพูชา นอกจากนี้ก็ได้กล่าวถึงข้อเสนอล่าสุดของเวียดนามโดยแสดงความหวังว่าจะไม่เป็นข้อเสนอที่สูญเปล่าดาโต๊ะโมฮาเหม็ดได้กล่าวถึงปัญหาความก้าวหน้าของสินค้าออกในกลุ่มประเทศอาเซียนที่กำลังเผชิญกับอุปสรรคจากมาตรการปกป้องผลประโยชน์ต่างๆ และเสนอแนะว่ากลุ่มประเทศอาเซียนควรขยายการค้า และการลงทุนระหว่างกันโดยไม่มุ่งแต่จะเป็นผู้ผลิตสินค้ามูลฐาน แต่ควรจะพัฒนาความสามารถที่จะผลิตสินค้าสำเร็จรูปให้แก่ตลาดโลกด้วย ต่อจากนั้นก็ได้กล่าวถึงองค์การรัฐสภาอาเซียนว่าถือเป็นตัวแทนของรัฐสภาของกลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งควรจะเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อให้กฎหมายในหลายรูปแบบของแต่ละประเทศมีมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ก็แสดงความเห็นว่ามติบางมติที่ผ่านมาควรจะมีการทบทวนและควรจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการประจำเพื่อยับยั้งบางมติของที่ประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานใหม่ว่าใครควรจะเข้าร่วมในการประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน ในตอนท้ายได้สรุปว่าคณะผู้แทนที่เข้าร่วมประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียนบรรลุถึงเป้าหมาย

ควรจะร่วมกันเสนอความคิดเห็นเพื่อช่วยให้ และได้กล่าวขอบคุณต่อประชาชนและรัฐบาลไทย

หัวหน้าคณะผู้แทนฟิลิปปินส์

นายมานูเอล เอ็ม การ์เซีย หัวหน้าคณะผู้แทนฟิลิปปินส์กล่าวถึงการประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียนว่าประจวบกับช่วงเวลาที่มนุษยชาติทั้งหลายกำลังรวบรวมพลังและสติปัญญาเพื่อไ้หาสันติภาพของโลก นายการ์เซียแสดงความหวังใ้ต่อการยึดครองกัมพูชาโดยกองทหารของเวียดนาม และการรุกรานพรมแดนไทยกัมพูชาของฝ่ายเวียดนาม ซึ่งเป็นการคุกคามต่อสันติภาพ และความมั่นคงของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หัวหน้าคณะผู้แทนฟิลิปปินส์ ทียบยกความยากจนและทุกข์ยากที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคนี้ ซึ่งจำเป็นต้องมีความเอาใจใส่อย่างเร่งด่วน ใ้ปัญหาตั้งกล่าวตลอดจนกำหนดเป้าหมายขององค์การที่แน่นอน โดยสอดคล้องกับความเป็นจริง เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในปัจจุบัน และเพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของอาเซียน นายการ์เซียได้เรียกร้องใ้ประชุมใ้เร่งดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกทั้งหลาย เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานความมั่งคั่งและสันติภาพของภูมิภาค

ด้วยเหตุนี้คณะผู้แทนของฟิลิปปินส์จึงขอบรรจุญัตติการประชุม เพื่อเรียกร้องใ้รัฐบาลของประเทศอาเซียนใ้ใช้ประโยชน์จากกลไกต่าง ๆ ของระบบการใ้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรภายในอาเซียนเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างสมาชิก ตลอดจนยกเลิกภาษีการดินทางสำหรับการเดินทางไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน

หัวหน้าคณะผู้แทนสิงคโปร์

ดร. โยห์ คิม เซ็ง หัวหน้าคณะผู้แทนสิงคโปร์กล่าวโดยทั่วไปว่าสถานการณ์ทางการเมืองของโลกในปัจจุบันยังไม่ดีขึ้น สำหรับอาเซียนใ้แม้จะใ้พยายามชักนำเวียดนามเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหา กัมพูชาโดยวิถีทางการเมือง แต่ก็ยังไม่ใ้ได้รับการสนองตอบที่น่าพอใจ

ทางด้านเศรษฐกิจ ดร. เซ็ง ใ้เรียกร้องใ้ประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียนใ้กำหนดทำใ้ร่วมกันของอาเซียนเพื่อต่อต้าน การดำเนินมาตรการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศพัฒนาแล้ว และใ้ใ้ให้มีการค้าระหว่างประเทศโดยเสรี

หัวหน้าคณะผู้แทนสิงคโปร์มั่นใจว่าบทบาทขององค์การรัฐสภาอาเซียนไม่เพียงแต่จะมีส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงความร่วมมือในกลุ่มอาเซียนเท่านั้น หากยังนำไปสู่การเสริมสร้างความพยายามของผู้นำอาเซียนเพื่อสันติภาพและเสถียรภาพภายในภูมิภาคนี้

หัวหน้าคณะผู้แทนไทย

ในคำกล่าวต้อนรับ สมาชิกและผู้สังเกตการณ์ในการประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 7 พลเอก บุลฤทธิ์ ทรวทรานนท์ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยแสดงความมั่นใจว่าการประชุมนี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความมั่นคงร่วมกัน

หัวหน้าคณะผู้แทนไทยแสดงความหวังว่าบรูไนคงจะเข้าร่วมในการประชุมสมัชชาครั้งต่อไปในฐานะสมาชิกที่สมบูรณ์ และเชื่อมั่นว่าการเข้าร่วมของบรูไนจะช่วยเสริมฐานะและบทบาทขององค์การด้วย

พลเอก บุลฤทธิ์ ย้ำว่าพัฒนาการในภูมิภาคและระหว่างประเทศยังไม่เป็นที่น่าพอใจนักโดยที่ความขัดแย้งในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งในเอเชีย และมีการละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติอยู่เสมอมา

ในกัมพูชา เริ่มมีความหวังจากที่กองกำลังฝ่ายต่อต้านมีความเข้มแข็งขึ้น และเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศมากขึ้น สำหรับประเทศไทยให้ความสนับสนุนท่าทีของอาเซียนที่ยึดมั่นในหลักการที่มีต่อการแก้ปัญหา กัมพูชา โดยการถอนทหารเวียดนามออกจาก กัมพูชา ตลอดจนการฟื้นฟูสิทธิของประเทศในการที่จะเลือกการปกครองของตนเอง พันธุ์เอกราช และความเป็นกลาง นอกจากนี้หัวหน้าคณะผู้แทนไทยยังเรียกร้องให้สมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียนสนับสนุนแผนการที่รัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียนได้หารือกันที่จาการ์ตาเมื่อเร็ว ๆ นี้

สำหรับปัญหาชะตากรรมของพลเรือนไทยกัมพูชาที่ได้รับจากการโจมตีของกำลังเวียดนามตามแนวพรมแดนไทย หัวหน้าคณะผู้แทนไทยแสดงความเชื่อมั่นว่าการถอนทหารของเวียดนามออกไปบางส่วนจะเป็นก้าวแรกของการแก้ไขความขัดแย้งดังกล่าว และช่วยแบ่งเบาภาระของไทยและประชาคมนานาชาติที่มีต่อผู้ลี้ภัยอินโดจีน

สำหรับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ดีขึ้นเป็นสิ่งที่ควรมองด้วยความระมัดระวัง พลเอก บุลฤทธิ เรียบร้อยให้รัฐบาลประเทศอาเซียนอดทนและรวมกลุ่มกันเพื่อให้วิถีทางดังกล่าวอำนวยความสะดวกต่อประเทศต่าง ๆ ทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา

และเพื่อวัตถุประสงค์ข้างต้น หัวหน้าคณะผู้แทนไทยยังได้เรียกร้องให้สมาชิกดำเนินการเพื่อกระตุ้นให้มีระบบเปิดระหว่างประเทศ ให้ประเทศพัฒนาแล้วสนใจต่อบัญหาพืชผล การประกันราคา ส่งเสริมการปฏิบัติตามสนธิสัญญาพืชผลระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และทำสนธิสัญญาเงินทุนร่วมเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

พลเอก บุลฤทธิ ได้เน้นถึงปัญหาเสพติด ซึ่งแม้ว่ารัฐบาลประเทศอาเซียนจะได้ดำเนินการความพยายามต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่แล้ว แต่ก็ควรได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากเจ้าหน้าที่เสพติดของอาเซียนในการต่อต้านปัญหานี้ นอกจากนี้สมาชิกควรหาข้อยุติเพื่อจัดตั้งสำนักเลขาธิการถาวรขององค์การรัฐสภาอาเซียนต่อไป

ท้ายที่สุดพลเอก บุลฤทธิกล่าวถึงความยินดีของคณะผู้แทนไทยที่ได้เห็นการประชุมของบุคคลที่มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน อันเป็นโอกาสที่อาเซียนจะมีความคิดเห็นและกำหนดอนาคตของตนเอง

หัวหน้าคณะผู้แทนญี่ปุ่น

นายคุนิโอะ ทานาเบ้ สมาชิกรัฐสภาญี่ปุ่น ซึ่งเดินทางมาเข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสมัชชาขององค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7 ได้กล่าวปราศรัยในโอกาสวันเปิดการประชุม ความสรุปว่า

สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนได้ประสบความสำเร็จในการเสริมสร้างเอกภาพ และความร่วมมือต่อกัน และกล่าวว่าญี่ปุ่นจะไม่รังรอที่จะช่วยเหลือสนับสนุนความพยายามของอาเซียนในการแก้ไขปัญหากัมพูชา และกล่าวต่อไปว่าญี่ปุ่นจะยังคงให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจทั้งหมดร้อยละ 40 ที่ญี่ปุ่นให้แก่อาเซียน เมื่อปี 2526 ต่อไป เพื่อเสริมสร้างความผาสุก สันติภาพและความมั่งคั่งไพบูรณ์ในภูมิภาคนี้ ซึ่งมีผลกระทบต่อเนื่องกับเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ญี่ปุ่นและส่วนอื่น ๆ ของโลก

เขาเชื่อว่าการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในทั้งสองภูมิภาคจะเป็นการช่วยส่งเสริมสันติภาพ มั่งคั่งไปบุลย์ และเสถียรภาพขึ้นด้วย ความเข้าใจและร่วมมือกัน โดยที่เอเซียตะวันออกเฉียงเหนือย่อมไม่สามารถคงความอยู่รอดได้ถ้าหากปราศจากความร่วมมือจากเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ และหวังว่าด้วยความร่วมมืออันดีต่อกันนี้จะนำมาซึ่งความสำเร็จในการเสริมสร้างสันติภาพ ความวัฒนาถาวรและเสถียรภาพ ซึ่งเป็นความปรารถนาาร่วมกัน

ต่อจากนั้นประธานคณะกรรมการปฏิบัติการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 7 ซึ่งได้ประชุมกันที่จังหวัดภูเก็ต เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2527 ได้เสนอรายงานผลการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติการปฏิบัติงานต่อที่ประชุมสมัชชา

หลังจากที่ประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียนได้พิจารณาให้ความเห็นชอบระเบียบวาระประชุม และข้อบังคับการประชุมของสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7 แล้ว ที่ประชุมสมัชชาได้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการ และเลือกประธานกรรมการ คณะต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. คณะกรรมการการเมือง นายวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ เป็นประธาน
2. คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม นายแพทย์ประสพ รัตนากร เป็นประธาน
3. คณะกรรมการการบริหารองค์การ ฯ นายสุมิตร สุนทรเวช เป็นประธาน
4. คณะกรรมการจัดทำแถลงการณ์ร่วม นายพีรพันธ์ ดุงคะสวัสดิ์ เป็นประธาน
5. คณะเจรจากับผู้สังเกตการณ์ นายอมร รักษาสัตย์ เป็นประธาน

ในตอนค่ำของวันที่ 3 ตุลาคม 2527 ฯพณฯ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภาไทยในฐานะองค์การรัฐสภาอาเซียน ได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงรับรองบรรดาคณะผู้แทนรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

การประชุมคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

ในวันที่ 4 ตุลาคม 2527 ได้มีการประชุมคณะกรรมการชุดต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

LI RT

1. การประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การ การประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การฯ โดยมีนายสมิทร สุนทรเวช เป็นประธาน มีสาระสำคัญดังนี้

ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรขององค์การรัฐสภาอาเซียน และการจัดตั้งรัฐสภาอาเซียน (Asean Parliament)

ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องการปรับปรุงและเสริมสร้างความสำเร็จและสิทธิภาพขององค์การรัฐสภาอาเซียน และมีความเห็นว่ารัฐสภาของประเทศสมาชิกควรทำการศึกษาในเรื่องนี้ และเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาต่อไป

ที่ประชุมรับทราบข้อเสนอแนะของอินโดนีเซียในการสร้างเสริมการติดต่อและประสานงานระหว่างองค์การรัฐสภาอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน และคณะกรรมการประจำอาเซียน

ที่ประชุมเห็นชอบตามคำเชิญของรัฐสภาออสเตรเลียที่จะให้สมาชิกองค์การรัฐสภาอาเซียน ประเทศละ 2 คน เดินทางไปเยือนออสเตรเลียในฐานะแขกของรัฐสภาออสเตรเลียเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ระหว่างช่วงเดือนกุมภาพันธ์—มิถุนายนศกหน้า

การประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภา ครั้งที่ 8 จะมีขึ้น ณ ประเทศอินโดนีเซีย ในราวปลายเดือนกันยายนหรือเดือนตุลาคมศกหน้า

2. การประชุมคณะอนุกรรมการการเมือง ซึ่งมีนาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ เป็นประธาน

ได้พิจารณาทบทวนสถานการณ์การเมืองภูมิภาคและระหว่างประเทศโดยทั่วไป

ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนปัญหาแกมพูชาและยืนยันอีกครั้งหนึ่งถึงหลักการบนพื้นฐานของข้อมติองค์การสหประชาชาติ และปฏิญญาการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยปัญหาแกมพูชา ตามที่รัฐบาลอาเซียนยึดมั่นอยู่ว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้ยืนยันรับรองคำเรียกร้องของอาเซียนเพื่อเอกราชของแกมพูชา

ที่ประชุมยังได้ย้ำถึงปฏิญญาควาลัมเปอร์ว่าด้วยเขตสันติภาพ เสรีภาพ และเป็นกลางของอาเซียน และเชื่อมั่นว่าหลักการดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญในการค้าประกันเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน รวมทั้งความมั่นคงของทุกประเทศในภูมิภาคปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก

ที่ประชุมได้สนับสนุนท่าทีของรัฐบาลไทยในปัญหาผู้ลี้ภัยกัมพูชา และได้เรียกร้องให้นานาประเทศให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมต่อไป

ที่ประชุมยังได้พิจารณาปัญหาอัฟกานิสถาน ปัญหาในเอเชียตะวันตก และการเหยียดผิวในอาฟริกาใต้ รวมทั้งสถานการณ์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

3. การประชุมคณะอนุกรรมการด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นประธาน สรุปได้ดังนี้

เกี่ยวกับความร่วมมือภายในอาเซียนทางด้านแก้ไขปัญหายาเสพติด การส่งเสริมผู้นำเยาวชน การคำนึงถึงผู้สูงอายุ ปัญหาด้านประชากร ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจทั้งภายในอาเซียนและกับประชาคมยุโรป ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ด้านข่าวสาร ความร่วมมือในการปกป้องสภาพแวดล้อม และสัตว์ป่า และความร่วมมือทางด้านสวัสดิภาพทางแรงงาน

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อมติในเรื่องข้างต้นซึ่งที่ประชุมคณะทำงานของ AIPO ที่ภูเก็ตเสนอมา โดยได้หารือเพิ่มเติมและมีมติให้เสนอข้อมติต่างๆ ที่แก้ไขแล้ว ให้ที่ประชุมสมัชชาใหญ่พิจารณา รับรองในวันเสาร์ที่ 6 ตุลาคมต่อไป

ในด้านความร่วมมือปราบปรามยาเสพติดให้โทษภายในภูมิภาคอาเซียน ที่ประชุมได้เรียกร้องให้รัฐบาลอาเซียนมีความร่วมมือประสานงานกันยิ่งขึ้นทั้งในด้านป้องกันและปราบปราม รวมทั้งการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่หลงผิด

ในด้านการท่องเที่ยว ที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่าการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในด้านเศรษฐกิจ และเห็นว่าประเทศอาเซียนควรมีมาตรการร่วมกันในการลดอุปสรรคที่กีดกันการท่องเที่ยวของคนอาเซียนในภูมิภาคอาเซียนกันเอง

ในด้านการขยายการค้าภายในอาเซียน ที่ประชุมได้เรียกร้องให้ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนของอาเซียนร่วมมือกันยิ่งขึ้น ในการหามาตรการขยายการค้าชายดังกล่าว โดยเฉพาะโดยมาตรการการลดภาษีศุลกากรแก่กัน และลดจำนวนสินค้าในรายการสินค้านยกเว้น

ในด้านข่าวสาร ที่ประชุมได้เรียกร้องให้หนังสือพิมพ์และวงการศึกษามวลชนภายในอาเซียนได้สนับสนุนสำนักข่าวของแต่ละประเทศในอาเซียนกันเอง รวมทั้งการ

แลกเปลี่ยนข่าวสารเพื่อลดอิทธิพลและการพึ่งพาจากแหล่งข่าวของสำนักข่าวตะวันตกที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ซึ่งบางกรณีอาจไม่เข้าใจปัญหาที่ถูกต้องทำให้การรายงานข่าวออกมาบิดเบือนรวมทั้งให้ภาพพจน์ที่ผิดไป

4. การประชุมระหว่างคณะผู้แทนองค์การรัฐสภาอาเซียน คณะผู้สังเกตการณ์จากรัฐสภายุโรป

ซึ่งมี ดร. อมร รักษาสัตย์ เป็นประธาน และมี Lady Diana Louie Elles รองประธานสภายุโรป เป็นผู้แทนจากรัฐสภายุโรป พอสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังนี้

1. กัมพูชา

ที่ประชุมได้สรุปสถานการณ์กัมพูชา และผู้อพยพให้แก่ผู้แทนรัฐสภายุโรปทราบ ซึ่งผู้สังเกตการณ์จากรัฐสภายุโรปก็ได้แสดงความสนใจและเห็นใจที่ต้องรับภาระหนักเกี่ยวกับผู้อพยพ ฝ่ายอาเซียนได้ขอให้รัฐสภายุโรปใช้มาตรการทางด้านเศรษฐกิจเพื่อยับยั้งการรุกรานของเวียดนาม พร้อมทั้งขอให้มิตรประเทศพิจารณาให้ความสนับสนุนแก่กลุ่มผู้ต่อต้าน ผู้สังเกตการณ์จากรัฐสภายุโรป ได้แสดงความสนใจเกี่ยวกับปัญหาโจรสลัด

2. ทางด้านการค้า

ฝ่ายอาเซียนได้เสนอขอให้ รัฐสภายุโรปพิจารณาลดมาตรการกีดกันทางการค้า และขอให้เปิดตลาดสำหรับสินค้าของอาเซียนมากยิ่งขึ้น และทั้งสองยังได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในประเด็นสินค้าโภคภัณฑ์

3. ความร่วมมือด้านอื่น ๆ

ฝ่ายอาเซียนได้เสนอขอให้ฝ่ายรัฐสภายุโรป สนับสนุนทางด้าน การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี โดยเสนอให้มีการจัดสัมมนา และฝึกอบรมในโครงการที่ฝ่ายอาเซียนสนใจ

การทัศนศึกษาของผู้ร่วมประชุมรัฐสภาอาเซียน

วันที่ 5 ตุลาคม 2527 รัฐสภาไทยในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาครั้งที่ 7 ขององค์การรัฐสภาอาเซียน ได้นำคณะผู้แทนของประเทศสมาชิกองค์การรัฐสภาอาเซียน คณะผู้สังเกตการณ์และผู้ติดตามไปทัศนศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อเข้าชมพระราชวังบางปะอิน

LI RT

คณะผู้แทน ฯ ผู้สังเกตการณ์และผู้ติดตามของประเทศต่าง ๆ ได้เดินทางออกจากโรงแรมดุสิตธานีเมื่อเวลา 7.30 น. ไปลงเรือโอเรียนเต็ลควีนเมื่อเวลา 08.00 น. ในระหว่างเดินทางมีการรับประทานอาหารกลางวันกันบนเรือด้วย เรือโอเรียนเต็ลควีนได้นำคณะผู้แทน ฯ ผู้สังเกตการณ์และผู้ติดตามไปถึงพระราชวังบางปะอิน เมื่อเวลา 13.00 น.

เมื่อชมพระราชวังบางปะอินแล้ว คณะผู้แทน ฯ ผู้สังเกตการณ์และผู้ติดตามได้เดินทางกลับกรุงเทพ ฯ โดยทางรถยนต์ถึงโรงแรมดุสิตธานีเวลาประมาณ 15.00 น.

การประชุมเต็มคณะ สมัยที่สอง

วันที่ 6 ตุลาคม 2527 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 7 เวลา 9.00 นาฬิกา ก่อนที่จะมีการประชุมเต็มคณะ สมัยที่สอง มีการประชุมคณะกรรมการต่อจากคราวที่แล้ว 2 คณะ คือ คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการจัดทำแถลงการณ์ร่วมเป็นการประชุมพิจารณาทบทวนรายงานก่อนที่จะเสนอรายงานต่อที่ประชุมสมัชชา

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม เป็นการพิจารณาทบทวนรายงานของคณะที่จะเสนอต่อที่ประชุมสมัชชา ประกอบด้วยหัวข้อเรื่องคือ โครงการกฎหมายร่วมกันในเรื่องการใช้จ่ายเสียดิจ การใช้ในทางที่ผิด และการฟื้นฟูผู้บ่วย โครงการผู้นำทางการเมืองอายุน้อยของอาเซียน ความร่วมมือทางวัฒนธรรมของอาเซียน ความร่วมมือในการดูแลผู้สูงอายุของอาเซียน แถลงการณ์กัวดาลัมเปอร์ เรื่องทรัพยากรประชากรและการพัฒนา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียน—ประชาคมยุโรป โครงการขยายการค้าของอาเซียน ความร่วมมือกันในด้านกาท่องเที่ยวของอาเซียน ระเบียบในการให้ข้อมูลและการสื่อสารของโลกใหม่ ความร่วมมือในการป้องกันชีวิตสัตว์ป่าของอาเซียน ปัญหาสวัสดิการแรงงาน

คณะกรรมการจัดทำแถลงการณ์ร่วม มีการประชุมปรึกษาหารือจัดทำแถลงการณ์ร่วมของคณะผู้แทนรัฐสภาขององค์การรัฐสภาอาเซียน

เวลา 15.00 นาฬิกา ณ ห้องนภลัย โรงแรมดุสิตธานี มีการประชุมเต็มคณะ

สมัยที่สองโดยประธานคณะกรรมการคณะต่าง ๆ มี คณะกรรมการการเมือง คณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการการบริหารองค์การ ฯ คณะกรรมการจัดทำแถลงการณ์ร่วมและคณะเจรจากับผู้สังเกตการณ์ เสนอรายงานต่อที่ประชุมสมัชชา และที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ความเห็นชอบรายงานคณะกรรมการทุกคณะ

สุดท้ายของการประชุมสมัชชา ครั้งที่ 7 เป็นการกล่าวสุนทรพจน์ปิดประชุมของหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภา 5 ประเทศ ผู้สังเกตการณ์ และประธานรัฐสภาไทย ตามลำดับ

สุนทรพจน์ของหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย

พลเอก บุญฤทธิ์ ทรวรทรรณท์ หัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวคำปราศรัยในวันเปิดการประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7 ที่โรงแรมดุสิตธานี วันที่ 6 ตุลาคม 2527 สรุปได้ว่า

ที่ประชุมได้ย้มาถึงจุดยืนของอาเซียนต่อปัญหาแกมพูชา โดยให้การสนับสนุนอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ต่อรัฐบาลของประเทศภาคีอาเซียน ในความร่วมมือกันที่จะพยายามให้มีการตกลงแก้ไขปัญหาทางการเมืองในแกมพูชา ซึ่งเป็นวิถีทางที่ถูกต้องบนพื้นฐานในขอบเขตของกฎบัตรและมติของสหประชาชาติ ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยเสียงส่วนใหญ่ของประชาชาติทั้งหลาย

ในเรื่องปัญหาเสพติด ที่ประชุมได้เรียกร้องให้รัฐบาลภาคีอาเซียนร่วมมือกันแก้ปัญหาการควบคุมไม่ให้มีการใช้ยาเสพติดให้โทษ ขยายกว้างขวางมากขึ้นในภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะให้เยาวชนของเราเป็นประชากรที่มีสุขภาพดี รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้สูงอายุ ที่ประชุมได้มีมติให้รัฐบาลของประเทศภาคีอาเซียน ปรีกษาหารือกันพัฒนาโครงการดูแลรักษาผู้สูงอายุ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศภาคีอาเซียน

ในด้านสถานการณ์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่ประชุมได้มีมติเรียกร้องให้มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างรัฐบาลของประเทศภาคีอาเซียน เพื่อที่จะหาลาดสินค้าที่ดียิ่งขึ้นในประเทศพัฒนา และหาทางให้มีการเจรจาอย่างได้ผลระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค

คำกล่าวปิดประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 7

ฯ พณฯ ดร. อุทิศ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภาไทยในฐานะประธานองค์การรัฐสภาอาเซียนได้กล่าวปิดประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 7 พอสรุปได้ว่า

เห็นการดำเนินการประชุมในสามวันที่ผ่านมา จึงมั่นใจว่าการประชุมครั้งนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านได้อุทิศความรู้ความสามารถให้การประชุม และจากการที่ได้สนทนากับหัวหน้าคณะผู้แทน ฯ และผู้สังเกตการณ์แล้วสามารถกล่าวได้ว่าคณะผู้แทนและผู้สังเกตการณ์ของทุกชาติ มีความเห็นตรงกันว่า ควรจะเพิ่มวิธีการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสำหรับกิจกรรมขององค์การรัฐสภาอาเซียน เป็นต้นว่า

สมัชชาควรพิจารณาให้ความเห็นชอบกับมติในเรื่องที่มีคุณค่า มีความสำคัญต่อองค์การรัฐสภาอาเซียนโดยตรง และสามารถดำเนินการได้โดยไม่ยากนัก

ควรมีการพบปะพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้แทนของชาติต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่สามารถประชุมตกลงกัน ในการประชุมสมัชชาตามปกติได้

ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยมีบริการและเครื่องมือเกี่ยวกับการแปลภาษาในการประชุมระหว่างรัฐสภาในอนาคต เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่มีอุปสรรคทางด้านภาษาได้มีโอกาสแสดงความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่

เพื่อให้มติของที่ประชุมสมัชชา มีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารควรร่วมมือประสานงานกันอย่างจริงจังและเป็นระบบ ซึ่งวิธีการหนึ่งก็คือการเชิญชวนให้สมาชิกรัฐสภาที่มีตำแหน่งหน้าที่ทางฝ่ายบริหารได้มีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น

ในอันท้ายของคำกล่าวปิดประชุม ประธานรัฐสภาได้กล่าวว่า ทุกคนได้ทำงานอย่างประสบความสำเร็จมากในระยะเวลาอันสั้น แต่เราก็จะร่วมกันหาวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก

